

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 3 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitólór sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, november 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk:** Arad fejlesztése. Irta: Sármezey E.
- A tengeri vita.**
- Az Acsev. Igazgatósági ülése.**
- A demokráta kör megalakulása.**
- A jogügyi-bizottságból.**
- Ügyvéd és bíró.**
- Kenyeret a hőöknek!**
- New-Yorkban letartóztatott Festetics gróf.**
- A „Fehér Kereszt” képtárlata.**
- Köszvényes elött.**
- Amiről beszélnek.**
- A megszükkötött igazgató.**
- A vásárhelyi vasúti síkhasadás.**
- Egy 15pap tragédiája.**
- Tárcs:** A pásztoróra. Irta: André Theuriel.
- Csarnok:** Chamonixból a Mont-Blancra.
Irta: Dr. Heppes Béla.

Arad fejlesztése.

Irta: Sármezey Endre.

Arad, november 12

Két évig tartó nehéz politikai küzdelmeink alatt, amikor a közvélemény alig foglalkozott mással, mint a napirenden lévő fontos belpolitikai kérdések megvitatásával, mindenféle közgazdasági kérdés háttérbe szorult. Hála a gondviselésnek, ma már derültebb viszonyok lévén, ideje lesz annak is, hogy minden igaz hazafi tehetségéhez és anyagi erejéhez mérten, kivegye a részét azon küzdelemből, amelynek célja városunk fejlesztése, a közjólét és közvagyonosodás előmozdítása révén. Ne csak szép beszédek és lendületes

hirlapi cikkekkkel támogassuk városunk érdekeit, hanem fogjunk össze egy kis idealizmus és lelkesedéssel, önzetlenül, hogy közös erővel teremthessünk is valamit. Igyekezünk jóakarattal a felvetett, vagy napirenden lévő kérdéseket tárgyalni és szolgáljuk teljes önzetlenséggel a közügyet, városunk közjólétének fejlesztése képében. Annyi szellemi és anyagi tőke áll itt Aradon rendelkezésre, hogy ha az megfelelően lenne irányítható és felhasználható, úgy Arad lenne fejlődés szempontjából a vezető.

E helyett azt látom, hogy bizony a második sorban, hátul kullogunk pl. Temesvár szomszédunk mögött, még pedig főképen azért, mert csodálatos módon egy bizonyos „sült galamb” taktikát folytatunk. Ha valaminek a létesítéséről van szó, akkor az eszmét felkaroljuk, de megvalósításra már nem kerülhet a sor, mert a takarékosok táborának szűk látköre jut érvényre és megakasztja a legszebb és legfontosabb kérdések életbeléptetését.

Tőkepenzeseink, kereskedőink és iparosaink, saját jól felfogott érdekeiket szem elől tévesztve, állig begombolkoznak mindenféle vállalattal szemben, kivéve, ha arról van szó, hogy valamelyik takarékpénztár részvénytőkéjét gyarapítsák, vagy hogy egy újabb pénzintézetet alapítsanak. Példákat nem kívánok felsorolni, mindenki előtt ismeretesek azok.

Örvendtes jelenséget látok abban, hogy a közfelfogás kissé éledni kezd. Bi-

zonyítja azt a közuti vasut és vízvezeték megváltási ügye, valamint a városi automobil-omnibusz létesítésének kérdése, a melyet a város maga vett kézbe. Reméljük, hogy mind a három kérdés az eddiginél gyorsabb tempóban halad a megoldás felé és mielőbb be lesznek a tárgyalások fejezve.

Van itt Aradon ezeken kívül is sok szép és hasznos ígérő terv. Vannak lelkes és önzetlen harcosai is az egyes ideáknak, de sajnos, sem a tehetség, sem a lelkesedés nem elég ahhoz, hogy valamit létesítsünk, ha hiányzik a nagyközönség erkölcsi és anyagi támogatása. Kicsinyes a közfelfogás és szűkkeblű a vagyonos polgárság zöme. A város nem fektet be és nem támogatja megfelelően a keletkező vállalatokat, mert fázik az esetleg reáramló tehertől.

Az üzletemberek, iparosok és nagyobb vállalatok nem támogatnak más vállalatot, mert nem látják be annak horderejét a város fejlődése szempontjából; nem látják be, hogy a város egészséges fejlődése első sorban saját üzleti érdekük is. A legtöbben úgy gondolkoznak, de meg is mondják, hogy „ha ez vagy az olyan jó üzlet, majd létesül az, majd akad arra tőke”! Szóval majd berepül a sült galamb a szájunkba.

Egynehány példát fel kell említenem saját működési körömből, nehogy az a vád érjen, hogy alaptalanul látom olyan feketén a helyzetet. Felsorolok egynehány

A pásztoróra.

Irta: André Theuriel.

Egy bus őszi estén, a tea rendes idején, C... asszonyom, régi barátnőmmel csevegtem a „közmorálról”, miatt odakint vad szél rázta az ablakot. Beszélgetésünk közben odabukkantunk ki, hogy a házasság intézménye most viharos válságon megy keresztül, olyasfélé, mint a minő kint a tetők cseréptéglái a járókövek fejeire szórja s ujjainkon számláljuk össze a legújabb szerencsétlenségeket, amelyeket ez a vihar közös ismerőseink családi életében okozott.

C-né szeretetreméltó ma'rona, azzal a ritka képességgel, hogy — meg tudott öregedni. Hatvanöt éves korában szinte fiatalabbnak tetszett, mint két évtizeddel előbb. Méltóságtejes fehére haja, szellemes kék szemé rózsás friss arcának olyan összhangzó bájt adott, hogy az ember önkéntelenül a hó alatt nyíló ibolyára gondolt. Természetül jó és cinézó lévén, beszéde keresetlen, nyílt volt, amellyel a véleményét viszonyokról és emberekről olyanféle vigpajkossággal fejezte ki, amely minden ízében szülőföldjére vallott. Chiron és Tadurs között születve, öreg barátnőm azzal dícsékedhetett, hogy Rabelais és Balzac földije volt.

— Ha meggondolja az ember — mondta — hogy a házasságot masináját képes megakasztani teszem azt egy nyomorult homokszem, amelyet a vak véletlen dob a szerkezetébe!...

Egy nyomorult porzsem, amelyet valamelyik jószemű és jölelkű barátunk csak ki kellene fújnia onnan, hogy minden a kívánság szerint menjen!

— Ez a baj éppen — feleltam, — hisz tudja ön is, hogy van egy közmondás, amely azt tartja: „ne nyulj őriéskor két malomkö közé.”

— Már pedig én még is cdanyultam. S lássa, meg volt azzal mindenki elégedve. Ha szép csendesen ül s van egy kis ideje meg türelme, elmondom: hogyan és mikor. Vagy tíz éve lesz már annak, mikor még Touraineben laktam. Volt ott egy kedves, fiatal házaspár szomszédom. Az asszonyka csinos kis teremtés, nagyon szerelmes az urába, sokat foglalatoskodott a konyha körül. A férj alapjában véve jó fiú, csak egy kicsit hü és könnyűvérű. Kétünnő zenész, aki a vidék polgári körökben közkedveltségnek örvendett. A házaspár napjaink kitűnően folytak. Robert — a férj — sohasem rugott ki a hámból. — Nem mintha többet ért volna a többi férfinál, hanem mert otthon jól tartották s nem jött kísértésbe. — Nagyon bizalmas lábon éltünk, sőt a férj különösen kitűntetett bizalmával, ami — tekintve ősz hajamat — nem aggaszhatta fiatal feleségét... Egy szép napon Robert izgatottan ront be hozzám; már titokzatos, félig megdöbben, de részben diadalmos arcáról láttam, hogy lappang valami a bokra mögött; láttam, mint ég a vágytól, hogy velem valami titokzatot közöljön. Csakugyan, két perc múlva

neki gombolkozva, nyílt őszinteséggel kitalálta a titkát.

— Képzeld asszonyom, — mondta — milyen furcsa kaland történt velem... Alkalmasint ismeri az idevaló bérlő leányát. Két héttel ezelőtt adták férjhez valami lochesi ügyvédhez és tegnap ünnepelték bitokukon a nászutról való visszajövetelüket. Mivelhogy azelőtt gyakran muzsikáltam a fiatal férjvel, Pontenier-vel, engem is meghívtak ebédre. Kiűnő ebéd volt. Leöntöttük egy kis tourrainel borral. Milyen bor! Csupa erő, csupa zamat! Mikor fölkeletünk az asztaltól, megvallom, kissé hetykén lépegettem és amint mondani szokás, kicsit kereszbe állt a szemem. Mikor így az egyik homályos folyosón át akartam haladni, hogy átkerüljek a dohányzó szobába, egyszerre szemközt találok magamat az ujdonsult menyecskével. Pontenierné új toalettijében igen kívánatos kis mádárka volt, a folyosó meg igen-igen szűk. Egyedül voltunk és iméltam, hogy az az illatos bor szörnyű jókedvre derített. Nem tudom, mi lett akkor, elég az hozzá: megfogtam a kezét és egy kicsit csintalanul bókoltattam szépségének. Nem gondoltam azalatt éppenséggel sem mit, de ártatlan bohóságaim mintha nagyon komoly hatással lettek volna reá. Kezel szerelmesen visszazoritották az enyémet és ábrándos szemével olyan édesen nézett reám. A dolog azonban csak most lett igazán furcsa, mert egyszerre megvallja nekem, hogy örülten szeret és mindig szeretett, hogy akarata ellenére adták férjhez és hogy utálja férjét. Erre aztán

példát, amelyek mindenike alkalmas arra, hogy gondolkozzunk felette.

Tagadhatatlan tény az, hogy minden város fejlődésében a legfontosabb szerepet a közlekedési utak játszó. Legyen az vízi út, jó országutak vagy vasutak, úgy a termelés, valamint az ipar és kereskedelemnek elengedhetetlen feltételei. Egészen határozottan állítom, hogy ma ezen kérdés sokkal fontosabb a városok fejlődésének szempontjából, mint volt ezelőtt, mert hajdanában a város fejlődése stagnálhatott évtizedekig és egy következő egészséges kor pótolhatta és pótolta az elmulasztottakat. Ma, a mai rohamos haladás korszakában annak vagyunk kitéve, hogy szomszédaink a nyakunkra nőnek és érdekkörünket ugyancsak megnyirbálják, amivel aztán az egészséges fejlődés életereit vágják el, illetve vezetik el előlünk.

1904. évben egy igen fontos tervet vetett fel az arad-csanádi vasut. Feladatul tűzte ki, hogy a közlekedés terén azt az újítást lépteti életbe, hogy vonalairól motorkocsikat járat be a város főterére. Próbaképpen be is jártak a kocsik a Szabadságtérre, illetve később a városház előtti tőrré.

Vasuti forgalom szempontjából ez olyan nagy horderejű terv volt, amelyet mi, akik benne voltunk, nem is méltányoltunk kellőképpen, de idegen szaktekintélyek merész amerikai vállalkozásnak jelezték. Valóságos távolsági omnibusz-forgalom lett volna ez, sűrű és gyors menetekkel. Óriásilag leszállított menetidjakkal.

A szép és igen fontos terv nem volt keresztülvihető, részben a közúti vasut kapzsisága, nagyrészt azonban a város közönségének közönye miatt.

Ha a város annyi energiával és annyi lelkesedéssel karolta volna fel ezen igen fontos kérdés megvalósításának ügyét, mint a hogy az azt megérdemelte, ha a vasut törekvéseit az aradi iparkamara, valamint az aradi nagyközönség olyan

melegen fogadta volna, mint ahogy az a város érdekében kívánatos volt, úgy ma Aradváros vasutközlekedés szempontjából a kontinensen unikum számba menne és máris érezné ama nagy reform életető erejét, amely hatalmas átalakító és tápláló hatást gyakorolt volna a város fejlődésére.

Mit láttunk ezen fontos kérdés tárgyalása alatt?

A legtöbben hidegen fogadták az ügyet, sőt egy számottevő csoport egészen határozott állást foglalt ellene és megvédeni vélte a város érdekeit az arad-csanádi vasut „tulkapásai” ellen. Valójában pedig úgy állott a kérdés, hogy a vasut vezetősége egy nagyobb forgalmi hálózat benső gócpontjává kívánta Arad városát tenni. Egy egészen új közlekedési rendszer meghonosításán fáradozott *kimondottan és első sorban Arad város fejlesztésének érdekében*, amit a féltékenyek nem akartak, vagy nem tudtak megérteni. Nem kívánt a vasut semminemű anyagi támogatást, semmi áldozatot. Vezetőinek lelkesedése teljesen önzetlenül, csupán a város érdekeit tartotta szem előtt, ezt kívánta szolgálni és előmozdítani. A szép terv hajótörést szenvedett.

Nézzük a hegyaljai vasut ügyét:

Aradváros első rangú érdeke, hogy ezen vasut létesült. Érdeke, hogy ez egy *virágzó vállalat* legyen. A város nagy küzdelem árán jegyzett ezen vasut létesítése érdekében *ötvenezer* korona névértékű törzsrészt.

A célt tekintve, ez olyan minimális összeg, ami nincsen arányban a vasut által biztosított nagy előnyökkel, de még ezt is hogyan adta? Amit egyik kezével adott, mint támogatást, a másikkal el is vette, mert a jegyzett 50 ezer korona után közegetvám címén 6% kamatot kötött ki, mint minimumot, olyan kulcs alapul vétele mellett, hogy a 6% felrughat 12%-ra is.

Lehet-e ezt támogatásnak nevezni? Vagy szabad-e így támogatni egy olyan

vállalatot, amely első sorban a város érdekeit szolgálja? Ezen kikötéssel a város kétséget kizáróan igazolta azt, hogy a hegyaljai vasutat, mint üzletet tekinti, amiből *közvetlen hasznot* kíván huzni, tekintet nélkül arra, hogy vajjon az a vállalat képes lesz-e a város által reá rótt nagy terhet viselni. Érténém, ha azt mondja a város, hogy pl. tartozik a hegyaljai vasut a városnak közegetvámot fizetni akkor, ha a részvények 5%-ot jövedelmeznek. Így a város által jegyzett 50 ezer korona támogatás volna, de a jelenlegi kikötés nem egyéb, mint egy 90 évre adott *nagyon drága kölcsön*, amelyet a vállalkozó elég meggondolatlanul igénybe vett és a részvénytársaság, mint súlyos terhet, kényszerűségről átvett.

Adja isten, hogy a hegyaljai vasut eme teher után a városnak 12% uzsora kamatot és a törzsrésztvények után 6%-ot fizessen, azaz, hogy a város 18%-ot kapjon befektetett tőkéje után. De én nagyon tartok tőle, hogy az állam 18%-os bélyeg és szállítási adója, továbbá a város részére fizetendő személyenként 2 fillér, ami cirka 5%-át képezi a bruttó személy-bevételnek, oly nagy terhet ró a kezdő vállalatra, amit az az első években nagyon súlyosan fog érezni. Nem kiesnylendő teher az, amikor a bruttó személy-bevételnek 18%-át az állam és ennek tetejébe még 5%-át a város vonja le, tekintet nélkül a jövedelemre.

Ilyen alapon akarja a város az alföldi első gazdasági vasutat is boldogítani, amely vasut-társulat egy kiterjedt kis vasuti hálózat gócpontjává kívánja Aradot tenni. Itt is hajlandó a város megengedni, hogy bejöjjön a vasut a városba; kilátásba is helyezett 100 ezer korona részvényjegyzést, de kikötötte azt a bizonyos 2 fillért, ami cirka 6% kamatot jelent a jegyzett összeg után. Miután pedig az a. e. g. v.-nek a kontinensen a legolcsóbb díjtételei vannak, valószínű, hogy a város igen sok 2 fillérhez jutna, de viszont a vasutnak az

— magam még kabut voltam ettől a valómestől, amely váratlanul nyakamba szakadt — szépen rám borult, görcsösen kebléhez szorít és lázas csókjaival lezárja ajkamat... Nem volt időnk hosszadalmas párbeszédre. Hamar megsugta nekem, hogy férje másnap reggel visszautazik, míg ő délután fog Lochesba utazni, még pedig egyedül. Megegyeztünk abban, hogy ezt az utat kettecskén, négy szemközt tesszük meg. Nos hát, mit szói hozzá?

Mindzett bizonyos göggel mesélte. Kissé zavartnak látszott ugyan, de alapszámban olyan arcot vágott, mintha büszke lett volna hódítására. Uram Isten, mintha az ilyen hiszterikus nő, aki az elsőjött mentnek nyakába köti magát, valami ritka, becses zsákmány volna.

— En meg azt mondom magának — kiáltottam — hogy ez valóban undorító! Remélem, beéri azzal, amit boros fővel tett és most józanon nem megy tovább.

Egészen a szemé közbe néztem. Még jól láttam, hogy ez a találkozás elcsavarta az eszét és a naiv, d csekvő uracska, aki új szerepében, mint veszedelmes nőcsábító, szörnyen tetézett magának szinte ég a vágytól, hogy hódításának gyümölcseit kiélvezze.

— Kedves fiam — mondtam neki anyai hangon — maga most hallatlan ostobaságot akar elkövetni. Tegyük föl, hogy a dolog végére jár. Ne higgye, hogy olyan hamar kiszabadul ebből a helyzetből, mint ahogyan most beleugrik. A vidéken semmit sem lehet titokban tartani és egy szép napon felesége a megcsalásának tudtára ébred. Akkor aztán házi boldogságának örökre vége. Mindzett pedig holmi ficskúért, akivel egy hét alatt torkig lesz. Elhibei nekem, ennek a mulatságnak nagyobb az ára, mint a mennyit ér.

De hiszen beszélhettem neki! Kedve kerekedett a tiltott gyümölcsre és erről nem lehetett lebeszélni. Szaggatott, habozó módon és elcsépelet mondasokkal igyekezett mentegődni. „Hogy már megígérte... hogy nem akar érnies Józsefnek felcsapni” stb. Szóval egész rakás izetlenséget!

— Tegye azt, amit jónak lát! — kiáltottam végre a türelmemet veszítve. — Es mikor szándékozik szép tervét megvalósítani?

— Holnap délután — felelte, főfuvalkodva a hódításának előérzetében. — A három órai kocsit fogjuk használni... Az egész kocsit lefoglaltam.

— Sok szerencsét — dűnnyögtem a fogalm között.

Bosszantott a dolog. Végre a fejembe vettem, hogy az én helyre kis szomszédnőm házi békéjét megfogom menteni. Kerülni bármibe is, de Róbert uramnak ki kell ábrándulnia még a veszedelem előtt.

Másnap korán délután már őrt állottam az országúton, a ház köpenybe burkolva. Akkor még nem volt vasut Tours és Loches között. Az egyetlen közlekedő eszköz a postakocsi volt, amely három órakor indult.

Negyednégy felé hallottam a lovak csengettyűjének a hangját, láttam a nehézkesen döcögő, sárgára festett postakocsit és benne az én szerelmes páromat, amint pásztorójuk gyönyörűt készütek megizlelni.

— Móric! — kiáltottam a kocsisnak — nem vihetne el engem Loches-ba?

— Lehetetlen asszonyom, — felelte a legény, megállítva lovait — minden hely ki van bérelve. Ambar van üres hely a kocsiban és Róbert ur, aki az összes üléseket lefoglalta, talán lesz szives önnek egyet átengedni.

Kaján mosolygott ajkamen, kinyitottam a kocsi ajtaját. Majd a legártatlanabb arccal intéztem kérésemet ehhez a naiv Don Juanhoz, aki megzavarodva és szégyenkezve nem merete a kért helyet megtagadni. Nem törődve a szerelmesek megnyult ábrázatával, leültem köztük közé, bőven osztogatván nagy hálámat.

Isten veled pásztoróra, meleg kézzel szorítással, forró csókjaiddal és no de... — hogy hosszadalmas ne legyen, elég az hozzá, ott ültem, mintha le lettem volna szögezve Loches ig. És mindennek a tetejébe annyira kegyetlen voltam, hogy az egész úton Róbert ur kis feleségét halálra dicsértem. Pontenier, aki átlátott a szítán, dühös pillantásokat vetett társára, aki hol az ajkát, hol a körmét ragta dühében és szégyenében.

Loches-ban elváltunk. Az ifju menyecske ott hagyott minket a posta udvarán, oly szárazon bucsuzva a szeladonjától, hogy ez rögtön belátta: ez volt az utolsó találkozója.

Egy órai időnk volt a várakozásra. Karomat nyújtottam Róbert barátomnak és alaposan kezdtem leckéztetni. Tudja, ilyenhez csak mi asszonyok értünk.

Be is adta derekát és egy óra múlva vittem haza, diadalmasan, mint egy hadvezér, ki hadifoglyát viszi a trón elé. Hogy mi történt Pontenierrel, az mellékes. Sorsa annyira köznap, hogy kár volna foglalkozni vele. Még az hozzá, sikerült nekem azt a bizonyos porszemmet eltávolítanom, anélkül, hogy valaki megbánta volna, hogy az ujjamat a két malomkö közé dugtam... Bizony úgy van az, barátom. Lássá, a prédikáló erkölcs, igaz, hogy szép dolog, de hát a cselekvő, az *elcsépelet erkölcs* az még szebb.

utasokkénti 2 fillér teher 6.5%-os megadóztatását jelenti bruttó személy-bevétele után.

Emellett a város belterületén vezetendő vágány építés olyan feltételekhez van kötve, amelyek betartása a normális költségeken felül cirka 150 ezer korona többletet igényelnek. Ez évi 8250 korona további terhet ró a leendő vállalatra. Bizony-bizony gondolkodóba kell, hogy esék az ember, hogy ily körülmények között létesítse-e a tervezett vasutat, vagy pedig nézze keleti fatalizmussal, hogyan hódítják el szomszédaink az Arad érdekköréhez tartozó szép és gazdag vidékeket, egyiket a másik után.

Teljes meggyőződéssel állítom, hogy úgy a hegyaljai, mint a tervezett kovácsházi és a többi gazdasági vonalak első sorban és leginkább Aradváros érdekében létesülnek.

Mi természetesebb tehát, mint az, hogy ezen tervezett vasutak létesítését Arad város, Arad kereskedői és iparosai első sorban támogassák. Ki létesítse más? Azt csak nem kívánhatja senki, hogy pl. a kovácsházi vasutat az a néhány szegény telepes község létesítse saját erejéből azért, hogy Aradnak érdekkörét tágítsa, vagy a birtokosság, akinek más érdeke ezen vasutnál nincsen, minthogy terményeivel valamelyik fővonal állomására olcsón eljusson. Vagy talán azt várja Arad városa, hogy Arad, Temes és Csanád vármegyék létesítsék a tervezett vonalakat? Legközelebbi cikkemben megvilágítom a kérdést, hogy rámutathassak arra a határtalan közönyre, amely megakadályozza a leghasznosabb és legfontosabb tervek létesítését.

A demokrata kör megalakítása.

Vázsonyi Vilmos Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 12.

Hónapokig tartó gondos előkészítés után tegnap délután megalakult az *aradi demokrata kör*. Az alakuló közgyűlésen megjelentek Vázsonyi Vilmos dr., az országos demokrata párt elnöke, Bródy Ernő dr. és Pető Sándor dr. országgyűlési képviselők is, akiket lelkesítő beszédeikért a demokraták meleg ünneplésben részesítettek. Különösen Vázsonyi nagy beszéde tett mély hatást a hallgatóságra; lelkesen ünnepezték Fényes Samu dr.-t is, aki a legutóbbi választáson elsőnek bontotta ki az aradi demokraták zászlaját.

A kör alakulásáról az alábbi tudósítást adjuk:

Az aradi demokrata kör vasárnap délután 3 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését a Fehér Kereszt szálló nagytermében. A gyűlés, amelyen mintegy háromszáz polgár és nagyszámú hölgyközönség vett részt, Steinitzer Pál dr., az előkészítő bizottság elnöke nyitotta meg és néhány szóval vázolta a demokrácia célját, üdvözölte a megjelenteket. A jegyzőkönyv vezetésére Vadász Ármánd dr.-t, hitelesítésére pedig Radó Gyulát és Magyary Eadrét kérte fel.

Ezután Vadász Ármánd dr. jelentést tett az előkészítő bizottság működéséről, mire a tisztikar megalakulása következett. A gyűlés egyhangulag magáévá tette az előkészítő bizottság javaslatát és úgy határozott, hogy a demokrata kör elnökségét egy tizenkét tagu

intéző bizottság fogja képezni, melynek tagjaként egyhangulag megválasztották: Biró Ernőt, Czobor Ottót, Hónig Ottót, Fri z Zsigmondot, Pfeiffer Sándort, Magyary Eadrét, Gedeon Jánost, Vadász Ármánd dr.-t, Radó Gyulát, Costa Jánost, Spitz Lipót és Fényes Samu dr.-t. Titkárrá: Steinitzer Pál dr.-t, gazdákká: Schwartz Zsigmondot és Sugár Józsefet, pénztárnokká: Frank Leót, ellenőrré: Szűcs F. Vilmos, jegyzővé: Groszman A fréd dr.-t, ügyészé: Deutsch Izsó dr.-t.

A tisztikar megalakulása után Steinitzer Pál dr. jelentette, hogy a gyűlésre az országos demokratapárt kiküldöttel is megérkeztek, kiket D. u. sch Izsó dr. ügyvéd vezetésével nagyobb küldöttség hívott meg. A jelenlevők Vázsonyi Vilmos, Bródy Ernő, Pető Sándor országgyűlési képviselőket és Fényes Samu t. rembe lépésük alkalmával zajos éjenzéssel fogadták.

Steinitzer Pál dr. néhány szóval üdvözölte a megjelent vendégeket, kizárólag nevében Vázsonyi Vilmos dr. hosszabb beszéddel válaszolt. Beszédében Vázsonyi méltatta a demokrácia jelentőségét és élesen kizárta az osztályuralom rendszere ellen, mely a negyvennyolcas eszmák dacára is, még mindig virágkorát éli. A polgári társadalom, melyben ma élünk, hazug szemfényvesztés, mert a társadalmi egyenlőség külsője alatt valójában még ma is a közepkori rendi szervezetnek feudális hagyományai hirdetik uralmukat. A hazafiság külső megnyilvánulásával szemben az ember belső értékének emelésére fektetendő a súly és a munka uralmának korszakában, az egyéni érdemesség és képesség érvényesülésének idején lesz csak alapján megteremtve az az igazi demokrácia Magyarország, melynek magját már Kossuth Lajos elhárította és a negyvennyolcas törvényekben — eddig csak papíron — le is fektettek.

Főúri, főpapi és nemesi osztályokkal szemben a történelmi múlt eredményeinek oroszlan-része mindentör: a jobbágyság gyümölcse volt. A bürodériális hadrendszerben, a csatatéren a jobbágy, a közember vére folyt, ezeknek vére, ezeknek feláldozása vezetett a mai Magyarország alapjainak megerősítéséhez. Az ilyen elnyomottak felemelése, az egyéni munka megbecsülése, a komoly hazafias közszellem ápolása, a társadalmi érdekközösség és szolidaritás kell, hogy a jövőben Magyarország léteinek alapjait képezze.

A hatalmas koncepciójú, ötletes fordulatokban s remek szóbeli képekben gazdag beszédet sűrűn szakították félbe a hallgatóság éljenése és tapsai és a beszéd végén percenkig ünnepezték a szónokot.

Ezután Bródy Ernő dr. és Pető Sándor dr. képviselők tartottak lelkesítő beszédeket, majd Fényes Samu ró, a demokraták volt képviselőjelöltje mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, amelyben megköszönte a képviselők megjelenését és támogatásukat kérte a demokrácia eszmék sikeres terjedésének érdekében. Ezen O'áh Gyula dr. az országos demokratapárt tagja, ki Aradról származott el a fővárosba, tartott szép beszédet, amelyben a szabadságharc idejében Aradon lefolyt jellemző eseményekkel foglalkozott, majd Szentmiklósi József csabai szerkesztő szót néhány szót a csabaiak nevében, mire Steinitzer Pál dr. a gyűlést bezárta.

Este a vendégek tiszteletére a Fehér Kereszt téli kertjében bankett volt, melyen számos felköszöntőt mondtak.

A tengeri vita.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

Ma folytatták a szabadhajózásról szóló javaslat tárgyalását és ennek a tisztára szakügynek igen kevés érdeklődés jutott. Zanella Rikárd, a fiumei érdekeltek szószólója mondott hosszú beszédet, amelyben első felszólalását ért megjegyzésekkel is polemizált. Az egész alkotmányperéről csak négyen hallgatták.

A folyásokon elterjedt hírek szerint még a hét végén befejezik a bizottságok a költségvetés tárgyalását és ebben az esetben a Ház már a most napirenden lévő két javaslat elintézése után megkezdheti a kultusbudgetet.

Az ülésen Justh Gyula elnököt. Előterjesztés után Németh Imre, a Popovics György mandátumának megvizsgálására kiküldött biztos letette az esküt.

(A szabadhajózás.)

Gaal András: A közlekedésügyi bizottság nevében suláris módosítást nyújt be.

Zanella Rikárd: A javaslat 5. §-ához szól. A fiumei hajósok hajól közül igen sok évtizedeken át nem került egy Fiuméba, mindennek dacára annyit keresett, hogy Fiume lakosságának jóléte egyre emelkedett és Fiume minden csábítgatás dacára hű maradt a Magyarországhoz. A pionír szolgálata nem a szabadhajózás feladata, mert az csak fuvart keres. Ha a kormány új kivételi piacokat akar, írjon ki pályázatot az új vonalakra, melyeket szükségesnek tart. Kéri a minisztert, mondjon le szűkített kikötésről, amely nagyon drága eszköz volna arra, hogy evidenciát tartson Magyarország és tengeren járó hajól között. Rendelje el, hogy a hajónak magyar neve legyen, tele legyen külföldi magyar vonatkozásokkal, akár nyelvi kérdésekben is stipuláljanak kikötéseket, de ha a hajónak az indiai vizokról csak azért kell üresen Fiuméba vágatnia, hogy az általi segítyt ne veszítse el, akkor nem segítünk a szabad hajózáson. Kéri a szakasz elhagyását.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Nem járhat ehhez a kéréshez, hogy az 5. §-t elhagyassék. Fiume képviselője egészen más szempontból nézi a kérdést, mint én. Reméli, hogy az ország sorsa úgy meg fog javulni, hogy én is csak azokat a tekinteteket vehesse figyelembe, egyelőre azonban gondolnia sem lehet neki arra, hogy szem előt tévessze a magyar gazdasági politikának most egyetlen lehető célját: az önállóságért való küzdelmet. Ezt az intenciót olvashatja ki mindenki a hajózási javaslatból is. Egyebekben készségesen kijelenti, hogy a kormány és a Fiume érdekeltek legnagyobb szeretettel kívánja előmozdítani. (Helyeslés)

(A megsértett Zanella.)

Kelemen Samu: Zanella hosszú beszéde is bizonyosság arra, hogy egyes képviselők bemutatásuk, milyen a szakképzettségük. (Zaj.)

Elnök: Kérem, ne tessék elnöki jogokat gyakorolni: Én megfigyelem, a képviselő ur kizárólag az 5. szakaszról szól.

Kelemen Samu: Kijelenti, hogy Zanellát igazi szakembernek tartja. Azt kívánja, hogy azok a hajók, melyek a magyar gazdaságot érdeklő rakományval indulnak, beszerzési segítyben is részesüljenek.

Zanella Rikárd: Személyes kérdésben szóval és konstataciója, hogy Kelemennek reá vonatkozó kijelentése sem az udvariasság, sem a parlamenti illim szabályainak nem felel meg. (Mozgás.)

(A hajózási program.)

Szterényi József államtitkár: A szabad hajózással is lehet iparfejlesztést csinálni. Lesz alkalmunk ezt tényekkel is bizonyítani. A kereskedelmi miniszter egész nagy hajózási programmal fog előállni, melyben gondoskodni fog azokról a járatokról, melyekre nekünk szükségünk van.

Drohobeczky Gyula: A horvátok nevében örömmel üdvözi a javaslatot. Indítványt nyújt be, hogy arra az esetre, ha valamelyik hajó

többször érint magyar vagy horvát kikötőt, az összes rakományát számítják be. (H-lyaslás.)

Kossuth Ferenc: Ezt a módosítást elfogadja. **Bathányi Tivadar** prof.: Kelemen Sándor indítványához hozzájárul. Kéri a minisztert, hogy a fűvel hajógyárak előnyben részesítéséről is intézkedjék.

Kossuth Ferenc: Ezt a kívánságot tekintetbe fogjuk venni.

Nagy Ferenc: A beszerzési segély prioritását nem tekinti olyan fontos dolognak, mint a járásegély. Csak a hazai érdekek szempontjából, a magyar kikötőket járó hajók segítyezését tartja lényeges kérdésnek.

Elnök: A vitát bezárja.

A Ház az 5 szakaszt elfogadta, Zimella indítványával szemben. A módosítások közül Kelemen Sándort és Drohobeczky Gyulát fogadták el.

Több lényegtelen felszólítás után a javaslatot részleteiben is megszavazták. Holnap a mérlegbítelezésről szóló javaslatot tárgyalják.

Az Acsev. igazgatósági ülése.

A vezérigazgatói állás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága vasárnap délelőtt, **Meskó Sándor** dr. igazgatósági alelnök elnöklésével ülést tartott. Az ülés több, a vasut forgalmával és egyéb üzemével kapcsolatos fontos határozatot hozott s az ülés végén az igazgatóság a Vásárhelyi Béla főrendiházi tag halálával megüresedett vezérigazgatói állás betöltésével is foglalkozott.

Az ülés megnyitása után **Vásárhelyi Béla** volt vezérigazgatónak az Acsev. létesítése és kifejlesztése tekintetében való munkásságát és érdemeit a vasut végrehajtó bizottságának felkérése folytán **Fabry** igazgatósági tag ismertette.

Ennek kapcsán, a végrehajtó bizottság indítványára az igazgatóság kimondta, hogy **Vásárhelyi Bélának** a vasut létesítése és fejlesztése körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja s **Vásárhelyi Béla** arcképét az igazgatósági terem számára megfesteti.

Az igazgatóság a vasut összes tisztviselői és alkalmazottai részére, tekintettel a rendkívüli munkásságra, amelyet a folyó évben kifejtett óriási forgalom lebonyolítása körül végeztek, a folyó évre külön fizetési pótlást szavazott meg, még pedig a 3200 koronán aluli tisztviselőknek és alkalmazottaknak fizetésük 15 százalékat, a többieknek fizetésük 10 százalékat.

Főhatalmazást adott a közgyűlés a végrehajtó-bizottságnak arra, hogy új, Westinghouse-rendszerű motorokat, azonfelül mozdonyokat, valamint új teherszállító kocsikat szerezzen be. A megrendelés összege 1 millió 400 ezer koronát tesz ki.

A **gurahonci cementgyár** újabb kibővítésére 54.000 koronát szavazott meg az igazgatóság. Egyben jóváhagyták a jelenlegi gyárvezetőkkel, **Bleier testvérekkel** kötött szolgálati szerződést.

A **Körösbánya és Brád vidékén** elterülő **szenbányákban** végzett furásokról **Bauer** társulati bányamérnök tett jelentést. Az eddigi furások eredménye igen kedvező kilátást nyújt a **köszénbányák** üzeme és jövedelmezőségére nézve. Ennek folytán az igazgatóság megbizta a végrehajtó-bizottságot, hogy a további munká-

latokhoz 32.000 korona költséggel új **furógépet** szerezzen be.

A folyó ügyek elintézése után az igazgatóság tagjai megbeszélést folytattak a **megüresedett vezérigazgatói állás** betöltése felől. Az igazgatósági tagok többsége azon álláspont mellett nyilatkozott, hogy a vezérigazgatói állás eddigi hatáskörében változás történjék. Nevezetesen a tulajdonképeni vezetést tartsa fenn magának az igazgatóság kebeléből alakított végrehajtó-bizottság, a vezérigazgató hivatalos teendői pedig ketté osztassanak: egy részük ellátására **ügykezelő igazgatói**, más részükre pedig **műszaki igazgatói állás** szerveztessék. Az igazgatóság három tagu bizottságot küldött ki, amely ugy a végrehajtó bizottságnak, mint a két igazgatói állásnak hatáskörére nézve szabályzatot fog kidolgozni. A bizottság tagjai: **Fabian László, Urbán Iván és Nachtschel Odön.** Az igazgatóság december 2-án tart ismét ülést s ekkor fog határozni a bizottság által kidolgozott szabályzat fölött.

Az ülésen **Meskó Sándor** dr. elnöklésével jelen voltak: **Bobus Zsigmond** báró, **Bobus László** báró, **Csarnovits Diodor** dr., **Fabry Sándor** dr., **Farkas József**, **Hervay László**, **Juhász Bálint**, **Kniep Gyula**, **Libits Adolf**, **Margitsy József** dr., **Nachtschel Odön**, **Neufeldt Károly**, **Purgly János**, **Sáicz Gyula**, **Schubert Pál** dr., **Szeihmáry Gyula**, **Urbán Iván**, **Zselécski Róbert** graf.

A jogügyi bizottságból.

A szökevény nyugdíja. — A talált telek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Aradváros jogügyi bizottsága ma délután **Institoris Kálmán** polgármester elnöklése alatt ülést tartott. Két érdekes ügy került tárgyalás alá, amelyekről az alábbi cikkben számolunk be:

(**Jánszky Odön** nyugdíja.)

Jánszky Odön volt városi tisztviselőt valami később elkövetett sikkasztás miatt elítélte a bíróság, de **Jánszky**, hogy a büntetéstől megszabaduljon, Amerikába szökött. A várostól **Jánszky** évi 1040 korona nyugdíjat húzott s ezt havonként a nővére, **Jánszky Erzsébet** vette fel. **Julius** 1 ig szabályszerűen kiállított nyugtáknak ellenében ki is utalta a város pénztára a nyugdíjat, szeptemberben azonban a nyugta nem volt szabályszerűen kiállítva, miért is a pénztár megtagadta a három hónapra esedékes összeg kifizetését. **Jánszky Erzsébet** erről értesítette Newyorkban tartózkodó bátyját, aki ekkor egy newyorki közjegyző által hitelesített és az osztrák-magyar konzulátus által láttamozott nyugtát küldött nővérének.

Ezt a nyugtát **Jánszky Erzsébet** pár nap alatt bemutatta a város pénztáránál, de a kifizetést most már azért tagadták meg, mert **Institoris Kálmán** polgármestert az aradi törvényszék október 30-án kelt átiratában hivatalosan értesítette, hogy a **Jánszky Odön** felett hozott ítélet a Kuria döntésével jogerőre emelkedett. Mínt hogy a városi szabályrendelet szerint sem ellátásra, sem nyugdíjra nem tarthat igényt az a tisztviselő, aki becsületlen büntetésért elítéltek, a polgármester a jogügyi bizottság elé terjesztette az ügyet.

A bizottság rövid vita után úgy határozott, hogy az október 30 ig esedékes nyugdíjat ki kell utalni **Jánszky**nak, ezen időn túl azonban nem jár neki a nyugdíj, mert a város október 30-án hivatalosan is tudomást szerzett arról, hogy az ítélet jogerőre emelkedett.

(Egy tilok-atos telek.)

Az aradi gör. keleti román egyház, a tulajdonát képező 432 négyszögölynyi lövészet utcai telket eladta **Baróczy Lászlónak** és társainak. Az új tulajdonosok a telket felakarák osztani maguk között és a felosztási engedély iránt a város tanácsához folyamodtak. A tanács a kérvényt elbírálás céljából a mérnöki hivatalhoz bocsátta át, amely megispó dolgot állapított meg. Kiderült ugyanis, hogy az a telek nem 432, hanem 1138 négyszögöly. A mérnöki hivatal kiderítette azt is, hogy a 432 négyszögölynyi területen felelő rész városi közterület, amely nincsen telekkönyvbe. A román egyháznak tehát csupán a jogos tulajdonában lévő területet — amelyet 1865-ben örökölt **Putnik József**ől — lett volna szabad eladni, mert annak, hogy mi módon utolta a többi telek birtokába, sem a telekkönyvben, sem másutt nyoma nincs. Terület foglalásról van tehát szó, amelynek körülményei nincsenek tisztázva.

Ilyképen a város elutasította **Baróczy László**t és társait kérelmekkel. Az elutasító határozatra a román egyház most észrevételeket adott be, kijelentvén, hogy a telket visszavette a vásárlóktól. Az észrevételek azonban olyanok, hogy a jogügyi bizottság figyelmen kívül hagyta ezeket. A bizottság **Steinhardt Mór** dr. tb. főügyész bsható fejtegetése után arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem indít az egyház ellen birtokpert, mert ennek szüksége nem forog fenn. A város ugyanis nem ismeri el, hogy az egyház a területet birtokolná, mert az most is a város tulajdonát képezi. Együttal arra hívta fel a bizottság a tanácsot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a birtokgyakorlására, vagyis arra, hogy nyíltan is kifejezést nyerjen a város tulajdonjoga.

Az ülésen **Institoris Kálmán** polgármester elnöklése alatt jelen voltak: **Éles Béla** dr., **Jegesi Károly** dr. ügyész, **Kádás Kálmán** főjegyző, **Reicher Károly** főügyész, **Steinhardt Mór** dr. tb. főügyész, **Salacz Gyula** és **Szalay Arnold** dr.

Ügyvéd és bíró.

Egy makói pör.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Érdekes makói ügyben készített védíratot a szegedi kir. ügyészség. **Iritz Mór** dr. makói ügyvéd **Konrád Ernő** dr. kir. aljárásbíró büntetendő cselekmények elkövetésével vádolta meg. Azt állította róla, hogy egyik perében, iránta téplált ellenszenvből, szándékosan **részrehajlóan ítélt** és a tárgyalás határidejét a jegyzőkönyvben nem a valósnak megfelelően tüntette ki, miáltal ügyfelének kőszakarva anyagi kárt okozott. Az ügy részletei a következők:

Molnár Albert makói lakos sommás pert indított **Vajda Ernő** ellen. **Vajda** képviselétével **Iritz Mór** dr. ügyvédet bízta meg. **Iritz** a kitűzött tárgyaláson elkésve jelent meg, minél fogva az eljáró aljárásbíró, **Konrád Ernő** dr. **Iritz** ügyfele ellen makacssági ítéletet hozott.

Iritzet a marasztaló ítélet nagyon feibőszítette. Azt hitte, hogy a bíró ellene téplált ellenszenvből járt el így. Az elsőbíróság határozata ellen a szegedi kir. törvényszékhez, mint felebbezési bírósághoz ügyfele nevében folyamodást jelentett be, melyben **Konrád** aljárásbíró ellen a következő erős kitételek foglaltatnak:

„... Kétségtelen, hogy az eljáró bírónak ezen eljárása tisztán azon feszült viszonyra vezethető vissza, mely közte és ügyvédem között van.”

„... A bíró azért tért el a rendes szokástól, hogy ügyvédemnek kollektívul okozzon.”

„Nem szép és a bíról tekintélyvel nem fér össze, hogy a bíró a perbeli ügyvéd iránt táplált elfogultságának a peres felek érdekeinek megkárosításával ad kifejezést s a tárgyalási jegyzőkönyvnek a tárgyalás időpontjára vonatkozó részét a valóság rovására állapítja meg.“

„Csakis hivatalos alakszerűséggel leplezett rosszakarattal lehetett ellenem a mulasztás következményeit megállapítani déli lőtt 10 órakor, mikor már egynegyed 10-kor ki volt mondva a mulasztás következménye.“

„A bíról székéből sem önkénykedni, sem elfogultan üldözni senkit nem lehet.“

A szegedi kir. törvényszék azonban megállapította, hogy ezen vádak *alaptalanok*, mire a meggyanusított bíró bűnvádi feljelentést tett Iritz ellen. A vizsgálat folyamán beigazolás nyert, hogy a folyamodást ügyfele nevében Iritz szerkesztette és szignálta. Ebben az ügyben a szegedi kir. ügyvédség most vádiratot készített, amelyben Iritz Mór dr. t. rágalommal vádolja meg.

Newyorkban letartóztatott Festetich gróf.

A „vallásszabadító“ asszony férje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Messze Amerikából érkezik a hír, hogy New Yorkban a rendőrség letartóztatta a minap Festetich Gyula grófot, akit a felesége azzal vádol, hogy Arthur nevű kilenc éves fiát még március 20 án megszöktette az anyai házból.

Festetich, ki hosszabb ideje él Amerikában, 1886 ban nősült meg New-Jerseyben, felesége amerikai leány. A házastársak mindaddig békes egyetértésben és boldogságban éltek, amíg az asszony egy ugynevezett *vallásszabadító* szektája tagja nem lett. Az asszony lelkivilágát az új tanok teljesen fölforgatták. Napról-napra házasrészesebb és követelőbb lett, annyira, hogy Festetich gróf végre is kénytelen volt felesége ellen válpöröt indítani.

A válpör folyamán a bíróság az akkor még alig három éves Arthurt az anyjának ítélte oda. Festetich, aki különben is rajongásig szereti kis fiát, látva, hogy felesége, az amugy is gyenge, beteges, nyomorék fiúcskát vallásszabadítók és mindeféle kuruzslók által gyógyíttatja, pört indított felesége ellen a gyermek kiadásáért. Hosszas és elkeseredett pörök után a bíróság a fiúcskát az apja gondjaira bízta. Hogy történt, hogy nem, de tény, hogy a bíróság formai okokból ezt az ítéletet is megváltoztatta s a fiúcskát újra az anyjának ítélte oda.

Festetich grófnak azonban nem volt nyugta. Remegett fia életéért. Félt, hogy a felesége halálra gyógyíttatja a gyermeket s amikor arról értesült, hogy fia nevelését felesége a vallásszabadítókra bízta, elhatározta, hogy fiát megszökteti.

És amit tervezett, végre is hajtotta. Ez év március 20 án meglátogatta feleségét és a fiát azzal az ürügygel, hogy a fogorvoshoz viszi, megszöktette. Az asszony a rendőrséghez fordult és követelte férje kézrekerítését, ami több hónapig tartó kegyetlen üldözés és hajszát követően sikerült is.

Hogy Festetich hol élt és mit csinált március óta, senki sem tudja. Annyit megvallott, hogy *folyton bujdosott*, de a bujdosás közben talált módot arra is, hogy kis fiát a legjelesebb orvosokkal gyógyíttassa. A kis fiú egész

sége apja gondozása folytán tetemesen javult. A törvény azonban törvény. A bíróság a kis Arthurt visszaadta anyjának, az apát pedig, bár szabadon bec áltotta, de *gyermekrablásért* pörbe fogta s minden valószínűség szerint el is ítéli.

A „Fehér Kereszt“ képtárlata.

Sorsjáték helyett árverés és tombola.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Az aradi műkedvelők festők tárlata, amelyet tudvalevőleg a *Fehér Kereszt* gyermekvédő egyesület rendez, rövid időn belül megnyílik, hogy föltárja Arad műkedvelők publikumának izlését, rajz és festésbeli tehetségét. Mindenestre érdekes tárlat lesz ez, mert együtt, egy helyen fogják látni azokat, akik csupa szórakozásból forgatják a festőecsetet és mert ez az egy táborba való összegyülekezés nem más, mint a jó szívek szervezkedése, amelynek nyomán áldás, egészség fakad a nyomorban selymődő, szerencsétlen gyermekek soraiban.

Az egyesület felhívására megmozdultak Arad nemesszívű hölgyei, hogy az egyesületnek a szegénysorsu, elhagyott gyermekek megmentésében segítségére legyenek. Az egyesület az akció szép sikeréről számolhat be, amennyiben a műkedvelők hölgyek által összeadakozott képgyűjtemény nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is igen jelentősnek mondható.

Az egyesület elérkezettnek tartván az időt, amelyben a képek értékesítéséhez lehetne hozzáfogni, dr. Művek Lajosné elnöklété alatt egy bizottságot küldött ki, amely bizottság tegnap délután tartott ülésén állapította meg az értékesítés mikéntjét.

A bizottság hosszas és beható eszmecsere után elejtette a cserolás eszméjét, mert egyrészt sok kiadásai jár és másrészt nagyon sok munkát és fáradságot igényel a sorsjegyek elhelyezése. Éppen azért azt az újszerű és szokatlan, de mindenesetre eredeti és praktikus értékesítési módot választotta, hogy a képeket nyilvános árverésen a legelőbbet ígérőknek eladatja, egyúttal pedig kimondotta, hogy amennyiben Németh Lajos „A libapásztor“ című képe, mely első sorban lesz értékesítendő, a beszerzési áron eladható nem volna, az esetben egy *tombola estély* keretében fogja a képet kisorsolni és hogy a tombolára az egyesület maga is vásárol képeket és pedig az árverésen.

A bizottság elhatározta még, hogy november 25-étől kezdve a képeket kiállítja és helyiségül a felső kereskedelmi iskola nagytermet szemelte ki; december hó 1-én délelőtt 11 órától 1 óráig pedig árverés lesz és amennyiben az idő rövidsége miatt az árverés aznap befejezhető nem volna, akkor azt annak idején közhírré teendő napon és órában folytatni fogják. A bizottság a kiállítás rendezésére az aradi szakiskola művész tanárát, Jankó Gyulát kérte fel, aki a feladat teljesítésére vállalkozott is. Az egyesület képtárlatára a mai napig a következő műkedvelők, illetve művészek küldöttek képeket:

Anyos Viola: Chrysanthém (olaj).
Anyos Viola: Mosas (olaj).
Árpád H. deig: Tengeri táj (olaj).
Br. Bánhidv S. efánka: Virág csendélet (olaj).
Br. Bánhidv Stefánka: Virág csendélet (olaj).
Benedek Etelka: A fűben (olaj).
Bölni Domokos Margit: Chrysanthém (olaj).
Buzáky Gyuláné: Tájkép (olaj).
Doréni Jánosné: Tájkép (olaj).
Derecskel Szeréna (Lippa): Tájkép (olaj).
Dóka Ilona (Ráthe): Két drb. festett legyeze.
Dóka Paulina (Ráthe): Két drb. festett legyező.

Gr. Edelhelm Gyulai Lipó: Tanulmányfo (pasztel)

Fábián Margit: Tengeri táj (olaj).
Fábián Margit: Tengeri táj (olaj).
Fränkel Mariska: Tájkép (olaj).
Gái Irén: Foglyok (olaj).
Guttman Margit: Tanulmányfo (akvarell).
Guttman Margit: Fácán (akvarell).
Guttman Margit: Szegfű (akvarell).
Hayek Rezsóné: Tájkép (olaj).
Hendrey Ilonka: Virág (akvarell).
Hendrey Ilonka: Virág (akvarell).
Dr. Hubay Pá né: Virág (akvarell).
Klein Sári: Virág (olaj).
Klein Sári: Tájkép (olaj).
Kopp Erzsé: Tájkép (olaj).
Krause Tilda: Virág csendélet (olaj).
Kronstein Irma: Képző gyermekes, Murrilló után (olaj).
Leopold Frida: Tájkép (olaj).
Magyar Ilma: Alkony, Spányik B. után, (olaj).
Marzó Ella: Virág (olaj).
Mayer Adél: Tájkép (akvarell).
Mayer Adél: Tájkép (akvarell).
Németh Lajos: A libapásztor (olaj).
Ifj. Nikodém Jánosné: Virágcsendélet (olaj).
Pataky Sándor: Tanya (olaj).
Pataky Sándor: Falu vége (olaj).
Dr. Prohászka Lászlóné: Erdei csendélet (olaj).
Rihmer Sári: Virág (olaj).
Russu Lucrecia: Oroszlánok (olaj).
Schauer Magda: A beysti tengerparton, J. Verhas után (olaj).
Schauer Magda: Fano, Benzur után (krétarajz).
Schauer Magda: Orosz parasztasszony, Verrecagin ut. (krét).
Szordy György: Alkony (olaj).
Szordy György: Hajnal a tóparton (olaj).
Szordy György: Herbert. Kampf A után (olaj).

Szordy György: Cypris (olaj).
Vaszlts Lenke: Virágcsendélet (akvarell).
Visontay Kálmán: Imre herceg (olaj).
Visontay Kálmán: Napemelte (olaj).
Wally Annuska: Tájkép (olaj).
Waller Mariska: Tehenek (olaj).
Weisz Hugó: Részlet a Baross-parkból (tanulmány).

Wolf Jenőné: J. pán nő (akvarell).
A bizottság egyébiránt még mindig elfogad képeket, amelyeket legelőbb az egyesület t. tárához, a megyeházára küldeni. Remény van arra, hogy a most közölt műkedvelőkön kívül még igen sokan fognak a jótékony-ság oltárán egy-egy kis képpel áldozni. Az aradi hívatásos művészek közül pedig Albert Andor, Balla Frigyes, Urhegyi Alajos ígéretet tettek, hogy rövid időn belül beküldik az ígért képeket. Az árverésnek előreláthatólag nagy sikerre lesz és a jótékony egyesület tőkét ez a vállalkozás valószínűleg nagyban fogja növelni.

A vásárhelyi vasuti sikkasztás.

Ártatlanul vádolt tisztviselő.

Elfogták az igazi tettest.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Az aradi máv. fizetvezetőség hatáskörébe eső nádmezővásárhelyi vasuti állomás pénztárnokával: *Bonyhádi* Simonnal nagyon különös eset történt. A szegedi királyi ügyvédség hivatali sikkasztás büntette miatt szombaton vádat emelt a vasuti pénztáros ellen, akit azzal vádoltak meg, hogy nagyobb összeget elsikkasztott a kezére bízott hivatali pénzekből, — s ugyanakkor kiderül, hogy hónapok óta ártatlanul hurcolták és üldözték a tisztviselőt, mert *létrekerült az igazi tettes*.

Emlékeztet még, hogy a nyár folyamán *Bonyhádi* Simon nádmezővásárhelyi államvasuti pénztárost a rendőrség letartóztatta. Bonyhádi augusztus végén azt jelentette hivatali főnökének, hogy az áruközadási pénztárból 5000 koronát elrejtett, amíg ő hazament ebédre.

A rendőrség szigorú vizsgálatot indított az ügyben, de nem derítette ki a lopás tettesét. Megállapította, hogy a vaskasszán a feszítésnek, vagy a furásnak nyoma sem volt, míg pedig Bonyhádi Simon bezárta a kasszát, amikor ebédsíni hazament. Ebből a tényből aztán könnyű volt megállapítani azt, hogy a pénztárban voltaképen *nem is történt lopás, hanem a hiányzó 5000 korona más úton tűnt el.*

Tovább kezdték kutatni a rejtélyes ügyet és a gyanú Bonyhádi Simon pénztáros felé irányult, akit letartóztattak, mert valószínűnek tartották, hogy *a pénztár sikkasztotta el.* A lefolytatott bűnvizsgálat csak megerősítette a gyanút és a vizsgálóbíró elrendelte Bonyhádi ingóságaira a bűnügyi zárlatot. Időközben a pénztárost szabadon bocsátották, de az aradi üzletvezetőség állásától fölfüggesztette.

A szegedi kir. ügyészségben eközben áttanulmányozták a bűnpor iratait és Konyovics György dr. alügyész most szombaton elkészítette a vádiratot, amelyben *hivatali sikkasztás* büntetvével vádolja meg Bonyhádit.

Ugyanekkor pedig Hódmezővásárhelyről azt jelentik, hogy a rendőrségnek sikerült kideríteni a lopás *igazi tettesét.* Kiderült, hogy az 5000 koronát *nem Bonyhádi sikkasztotta el és őt ártatlanul gyanúsították a pénz eltűnésével, mert azt az áruraktár egyik szolgálója lopta el.*

Amikor a lopás Bonyhádi távollétében megtörtént, két vasúti szolga maradt a pénztárnál. Ezek közül az egyik szolgát Brassóba helyezték át. Ott a napokban kisebb pénzösszeg tűnt el a kezéből. A rendőrség házkutatást tartott nála és több ezer koronát talált egy szekrényben. Ennek a pénznek igaz úton való szerzéséről nem tud számot adni és emiatt letartóztatták. A rendőrség benne gyanulja a lopás tettesét. A szolgát ma Vásárhelyre vitték.

Kenyeret a hősöknek!

Aradváros felirata az országgyűléshez

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Aradon negyven öreg 48-as honvéd nyomorog, akik agg koruknál fogva képtelenek megkeresni mindennapi kenyerüket. Majdnem ott tartanak, hogy a nemzet szégyenére, koldulai kénytelenek. Legutóbb, a múlt év szeptemberében, felemelték ugyan a 48-as honvédek nyugdíját, de csak a tisztekét és az a 48-as hadnagy, aki azelőtt havonként negyvenkét korona nyugdíjat kapott, most hatvankettőt kap. Ez sem sok ugyan, de legalább az éhenhalástól megmenti a nagy idők harcosait.

A közvitézekkel és az altisztekkel azonban senki sem törődött és nem törődik ma sem, amikor a munkára már teljesen képtelenek s az államtól kapott szégyenletes alamizsna mellett jótékony emberek kegyelemkenyerén tengetik életüket. Mindegyiknek jogcime volna arra, hogy a honvéd menhelyben nyerjen ellátást, de sajnos, ott nem lehet valamennyit elhelyezni. Ha az ország legalább olyan nyugdíjat adna hőseinek, hogy tisztességesen megélhessenek, ez még mindig kevesebbe kerülne, mint a menházban való ellátás. A nemzetnek be kell látnia, hogy *akárhonnan teremti is elő a szükséges pénzt, de ezeknek az öreg embereknek nem szabad éhezniük.*

Ebben a tárgyban Stauber József törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be a városhoz, amely a szerdai

közgyűlésen kerül tárgyalás alá. A beadvány így hangzik:

A Rákóczi-ünnep lezajlott országiszterifényvel, ragyogással. Es megmutattuk ismét a világnak, hogy a magyar valóban fenségesen tud — temetni. Mert mi olyan nemzet vagyunk, mely pártos és gyűlölködő az élő nagyokkal szemben, — de gyászba borul és könnyben uszik, ha a nemzetnek halottja van.

Es amikor országra szóló gyászpompával te'tük magyar sírba a kuruc-korszak nagy szabadsághősét, akkor méltassuk pár pillanatnyi figyelemre egy későbbi idő szabadsághőseit is, akik még nincsenek ugyan a sírban mind, de már a sír szélén állanak valamennyien.

A 48-as öreg honvédekről van szó. Es pedig ezek közül is azokról, akik mint közemberek és altisztek harcolták végig a szabadságharcot. Ezek az öreg vitézek nagy méltatlanság esett. 1905 szept. 1-én a törvénytelen kormány azra lép e meg az országot, hogy a 48-as agghonvédek tisztikarának fölemelte a nyugdíját mintegy 50 százalékkal. Bizonyára politikai manőver volt ez akkor, de az ilyen fajta kísérletezést szívesen magbocásítja a nemzet még a bécsi udvarnak is.

A közvitézetről és az altisztekről azonban nem gondoskodott senki. Az előbbieket ma is csak 13, az utóbbiak pedig 16 krajcár napi nyugdíj mellett vonzólják görögyedt hátukon az élő utolsó néhány esztendőjének keserveit.

Az igaz megilletődés hangján ejtem ki a fájdalmas jóvendőmondást, hogy a magyar szabadságharc hőseinek néhány év múlva hírmondója sem lesz már. Még lessik egypárszor a hó a nagyszerű, az issaszegi mezőkre s aztán a 48-as honvéd emléke a legendák kódébe vész.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Tegyük elvisehetővé életük aikonyát ez öreg harcosoknak. Ijúnak fel az országgyűléshez és hangsúlyozzuk, hogy amikor pataokban folyt a vér a nemzet szabadságáért, akkor a derék közvitézek és altisztek csak úgy állták az ágyugolyókat, mint az aranyzsinóros bajtársaik. És az előbbieket között még talán a nyomor is nagyobb. Földhöz ragadt, szegény tehetetlen emberek ezek, akik a legtöbb helyütt teherként nehezdednek arra az egyszerű munkáscsaládra, melynek nem kenyérkereső, hanem kenyérfo gyasztó fejei.

Ijúnak fel a törvényhozáshoz és kérjük, sőt követeljük, hogy emelje fel a kormány a 48-as közhonvédek és altisztek nyugdíját olyan mértékben, hogy szerényen, egyszerűen bár, de megélhessenek belőle.

Mert ahány öreg honvéd éhezik Magyarországon, annyi kifizetetlen adóssága van a nemzetnek!

A tanács ma foglalkozott az indítványval és elhatározta, hogy meleg pártolással fogja a holnapi közgyűlés elé terjeszteni.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Az ördög cimborája, szimű. (Bérlét B.)
Szerda: Váljunk el, vígjáték. (Bérlét C.)
Csütörtök: Rosenkranz és Gildenstern, vígjáték. (Bérlét A.)
Péntek: Rigoletto, opera. (Bérlét B.)
Szombat: Rigoletto, opera. (Bérlét C.)

* Váljunk el. Victorien Sardou örökbecsű vígjátéka szerdán kerül színpadra ismét az aradi színházban. A vígjáték főbb szerepei a következőképpen osztották ki: Des Prunelles — Szendrey, Cyprienne — H. Novák Irén, Abdemar — Delli Lajos; résztvesznek még az előadásban: Zsigmond Anna, H. Körösy Juci, Zalay Margit, Várnai Jenő, Faludi, Kulcsár és Bankóne.

* Az ördög cimborája. A modern dráma-irodalom egyik legkiválóbb és legirodalmibb terméke: *Az ördög cimborája*, ismét szerepel a hét műsorán. Holnap kedden adják negyedszer Bernard Shaw hatásos színművét, a premier szereposztásában.

* Ismerősökről. *Tóth Margit*, a kolozsvári nemzeti színház kiváló heroldója, virágvasárnaptól kezdve a szegedi Makó-társulat tagjainak sorába lép. *Székelly Annával*, a jeles opera-énekesnővel is szerződési tárgyalásokat folytat a szegedi színházgazdó.

* Godowsky Lipót világhírű zongoraművész november 18-án tartandó hangversenyére az előjegyzett jegyek ifj. Klein Mór könyvkereskedésében már kiváthatók.

Egy főpap tragédiája.

Holttest a sineken.

Büntény, vagy öngyilkosság?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 12.

A budapesti államrendőrséget ma reggel óta olyan titokzatos eset foglalkoztatja, amelyhez hasonló ninesen a főváros bűnügyi krónikájában. *Rákospalota* közelében a vasúti sineken ma reggel négy órakor *egy holttestet találtak*, amelyről a rendőrség megállapította, hogy *Szeghény József* kassai katonai lelkészé, aki néhány hét óta a fővárosban tartózkodott. A vizsgálat még nem állapította meg, hogy az őrnagyi rangban levő táborig főpap gyilkosságnak esett-e áldozatul, öngyilkosságot követett-e el, vagy pedig utazás közben szerencsétlenség következtében vesztette-e el életét. A gyilkosság mellett szól, hogy a főpap pénztárcájában nem találtak meg azt a több száz koronát, amelyet Szeghény magánál hordott; míg az öngyilkosságot valószínűvé teszi, hogy Szeghény bizonyos titokzatossággal távozott rokonai köréből, amelyből az önkéntes vagy erőszakos halál örökre kiszakította a nyugalomba készülő főpapot.

Késő éjjel táviratozza fővárosi tudósítónk, hogy a rendőrségi vizsgálat kibogozta a rejtélyes haláleset szövevényes szárait. Szeghény idegbetegségének gyötrő fájdalmai elől önként kereste a halált és azért sétált sötét éjjel a vasúti sineken, hogy valamelyik vonat elgázolja és véget vessen életének. El is érte célját, amennyiben a bécs—budapesti gyorsvonat elütötte és megölte az életunt főpapot.

A szenzációs esetről az alábbi távirati tudósítást kaptuk:

Egy vasúti pályán ma reggel négy órakor a rákospalotai vasúti sineken egy holttestet talált. Az ősi ködös reggel homályában a pályán észrevette, hogy a holttesten reverenda van, beretvált arcu, puffadt ember, ég felé meredt szemekkel fekszik a sineken és két varju kering fölötte. A pályán összeborzongott és imádkozni kezdett. Azután Rákospalotára sietett, ahol az állomás főnökségnek jelentette az esetet, amelyről telefonon értesítették a budapesti főkapitányságot. A nyomban a helyszínre sietett ügyeletes rendőrtiszt a reverendájában talált iratokból megállapította, hogy a holttest *Szeghény József* őrnagyi rangban levő katonai lelkészé.

Az eset részleteiről a következőket jelentik: Ma reggel négy órakor a Bécs felől Budapestre érkező tehervonat vonatvezetője Ujpest és Budakeszi között észrevette, hogy a sineken *holttest fekszik*. Nyomban megállította a vonatot, egy pályán odasietett és megborzadva félretol-

ta a holttestet, mire a tehervonat folytatta útját Budapest felé. A pályafér jelentést tett a rákospalotai állomás főnökségnek, amely viszont értesítette telefonon a budapesti államrendőrséget. *Marinovic* Miklós ügyeletes rendőrkapitány és *Tihanyi* Mór dr. rendőrorvos rögtön ki hajtottak Rákospalotára a pályatestre, ahola holttest feküdt.

A holttest reverendájában talált írásokból első sorban azt állapították meg, hogy az 50—60 éves férfi *Szeghény* József kassai tábori főpap. Az orvosi vizsgálatnál a holttest merevségéből kitűnt, hogy a holttest kora éjjel óta feküdt már ott. A holttesten többszörös bordatörést és a belső szervek zsúrdását lehetett konstatálni. A főpap halálát közvetlenül belső elvérzés okozta. A rendőri kiküldöttek jegyzőkönyvet vettek föl a titokzatos esetről és becsallították a holttestet az újpesti halottsházba. A reverendában megtalálták *Szeghény* pénztárcáját is, amely azonban teljesen üres volt, továbbá aranyóráját és láncát.

Az ősz főpap holttesét titokzatos körülmények között találták meg, amelyekre még nem lehetett világosságot deríteni. Tegnap délután *Szeghény* táviratot kapott Zsolnán lakó öccsétől. A táviratban arról értesítették, hogy öccse beteg feléségével, akinek kórházi ápolásra van szüksége, este tíz órakor Zsolnáról Budapestre érkezik. A főpap láthatólag megőrült öccse jövetelének hírére és este 9 órakor kijelentette nővérének, a Lónyay utca 49. szám alatt lakó *Schmidt* vasuti főfelügyelő feleségének, akinél lakott, hogy érkező öccse elé kimegy a nyugati pályaudvarra. Nővére nem engedte egyedül a beteges, rokkant főpapot és *Mici* nevű leányát adta melléje kísérről.

A pályaudvaron *Szeghény* találkozott *Kárász* dr. budapesti ügyvéddel, aki beteg nővérét, a főpap sógorúját várta. A vonat megérkezéséig kedélyesen diskurált az ősz főpap mindenfeléről: unokahúgairól, akiket rajongásig szeretett, nyugdíjazásáról, amelyért néhány héttel ezelőtt folyamodott és egyebekről. Amikor a vonat berobogott, *Szeghény* öccse elé sietett, megölelte és többször elmondta, hogy mennyire örül annak, hogy láthatja. Élesen kérdezősködött Zsolnán lakó 90 éves édes anyjáról és családja többi tagjáról is.

Beszélgetés közben egyszerre csak kijelentette:

— Ezembe jutott valami, el kell mennem!

Es ezzel elindult. *Kárász* dr. megfogta a karját és igyekezett visszatartani, de a főpap kiragadta magát az ügyvéd karjából és gyorsan elment. Hozzáértőzt az hitték, hogy a pályaudvaron van valakivel dolga, amit titkolt elöttük. Nem mentek utána, hanem ott vártak reá az érkezési oldalon. De hiába várták: a főpapnak nyoma veszett, mintha a föld nyelte volna el. Hozzáértőzt bár aggódtak érte, nem gondoltak semmi rosszra és hazamentek. Abban reménykedtek, hogy mikorra hazaérnek, a főpapot már otthon találják a lakásán. *Szeghény* azonban odahaza sem volt. Aggódva, kétségek között vártak reggelig, amikor a térparancsnok a rendőrségtől kapott értesítés alapján közölte a családdal, hogy az ősz főpapot holtan találták Újpest és Budakeszi között.

Mindaddig nem lehetett megállapítani, hogy *Szeghény* hogyan esett a vasuti sínekre. Valószínű, hogy mikor hozzáértőztől elvált a pályaudvaron, nyomban főlészál ott a 10 óra 30 perckor Galántha felé induló személyvonatra. A rendőri nyomozásnak most már azt kell megállapítani, hogy a főpap a vasuton gyilkosságnak esett-e áldozatul vagy menetközben lebukott-e a vasuti kocsi hágcsojáról, és így lelte halálát. Rokoni azt vallják, hogy a főpapnál

néhány száz korona készpénz volt, amikor tegnap este eltávozt hazulról. A rendőrség azonban nem talált pénzt a főpap zsebeiben. Bonyolultá teszi a dolgot az a körülmény, hogy a főpap aranyórája és láncja érintetlenül volt a zsebében. *Korody* Béla rendőrfogalmazó a déli órákban kihallgatta a főpap hozzátartozóit.

Szeghény József 1878. óta szolgál mint tábori lelkész a hadseregben. 1899-ben Feld. Superior-rá nevezték ki Kassára, amely ranggal őrnagyi javadalmazás jár. Másfél hónap előtt nyugdíjazásért folyamodott és állandó tartózkodásra Budapestre jött. Bár nagyfokú idegességben szenvedett, életunt sohasem volt, amit *Várady* Géza budapesti tábori lelkész, az elhunytak jobarája is megerősített, úgy, hogy öngyilkosságról szó sem lehet. Az elhunyt a győri egyházmegye áldozárja is volt.

Késő éjjel érkezett távirat jelenti:

A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy *Szeghény* saját gondatlanságának esett áldozatul. Kiderült, hogy a főpap nem volt egészen épelméjű. A pályaudvarról Dunakesziig uazott, itt kiszállt és a síneken gyalog tovább ment. Így történt azután, hogy a Mörcheggől jövő gyorsvonat elgázolta. A vizsgálat kiderítette még, hogy *Szeghény* pénzt budapesti lakásán hagyta.

Látogatás a polgármesternél.

Thaly Kálmán: Ha már Berceányi főgenerális és Mikes tródeák Aradon utcát kapnak, akkor a nagyságos Fejedelemnek adjanak legalább egy egyenes utcát, mint aminő most a nevét viseli!

A polgármester: Szivesen, méltóságos uram, de mutasson nekem Aradon egy egyenes utcát!...

Amiről beszélnek.

Szenzációs házasság.

Az Öreg ember... históriái már nem is jelentenek újságot. *Jókai* Mór utat nyitott az ezüst hajnak a szerelemben; először az egyik regényében, amelyben a sírja felé közelgő öreg *Kárpáthy* vesz nőül egy tavaszi virágot; azután a maga életében, amikor hetven esztendő kora táján megnősült a az unokája-lehetne idős színésznőt vett el.

Most azonban az ilyen eset komplikálódik. Az öreg ember, aki nem vén ember: nemcsak hogy meg akar nősülni, nemcsak hogy nálánál sokkal fiatalabbal akar párosulni, hanem egy szörnyűes messianista készül elkövetni: el akarja venni a cselédjét, a szobalányát.

Egy vagyons aradi öreg ur a hős, akiről gyöngédtelenség volna ismertető jeleket közölni. Elég a históriához annyi, hogy az öreg ur, mire utána férjhez adta két leányát, nemsokára özvegyesre jutott. Kellemetlenül esett ugyan neki az özvegyesség, de azért mégis magában maradt. Csak egy cseléd volt mellette, aki főzött, a cipőt és ruháját tisztogatta. Már ezután megé ő csak így is!

Nemrégiben azután különös dolgot vett észre a család. Az öreg ur az előzékenységek és gyöngédségek olyan jeleit tanusította a cseléddel szemben, a mely már túl van a gazda jóindulatán és méltányosságán. Ajándékokat, ékszereket vett. A szobalány pedig arany órát, láncot kezdett viselni, akárcsak valami nagysága...

Az ajándékok keltették e föl a gyanuját, vagy csakugyan úgy volt-e: egyszer csak azt beszélték, hogy az öreg ur el akarja venni a cselédet. Ugy látszik, el is árult ilyen hajlandóságot.

Családja, hogy ezt a lépését megakadályozza, az öreg ur gondnokság alá helyezését kérte. *Pozsgay* Sándor dr. főorvos, *Vas* Sándor dr. és *Kabdebó*

János dr. — állítólag az árvaszék megbízásából — föl is akarták keresni a lavásán, hogy megvizsgálják, de nem találták otthon.

A szenzációs házasságra készülő szerelmes ember nyolcvanöt éves — s a családja magában azt a körülményt, hogy ebben a korban ily házasság eszméje születik: elegendő alpnak tartja a gondnokság erendelesére. A család annyira tart a házasságtól, hogy állítólag már az iránt is közbenjártak, hogy a gondnokság ügyének e dőlteig az öreg urat ne hirdessék ki, ha házassághözés végett jelentkeznek.

Most az öreg urnak. — amint más, hasonló korbéli regényhősökkel is megcsent, — küzdelmet kell majd folytatni családjaival különös szívügye miatt. A pörben két korona tanuja lenne, akik példát adtak a kiszaradt szívek újjáéledésére. De mindkettő meghalt: *Jókai* és *Pri-lla* Kornélia...

A megszökött izgató.

Bécs nem adja ki.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Érdekes átirat érkezett a szegedi kir. ügyészséghez az osztrák császári főtörvényszéktől. Az átirat azt tartalmazza, hogy Ausztria nem ad ki egy Magyarországon elítélt izgatót, akit jelenleg egy bécsi börtönben tartanak. A dologban az az érdekes, hogy a magyar bíróságok mindig kiadják Ausztriának a hasonló ünnökökért elítélt foglyokat.

Krisch Alajos hírhedt nemzetiségi izgató kiadatásáról van szó. Emlékezetes még, hogy öt évvel ezelőtt a szegedi kir. ügyészség üldözöbe vette azokat a pángermán izgatókat, akik a délvidéki békés svábságot akarták a magyarság ellen tüzelni, izgatni. A főkolompókat, *Korn* Arturt, *Krisch* Alajost és *Steinacker* Ödönt, akik Nagyikindán bujtogattak, az esküdtbírósal elé állította a kir. ügyészség és mindhármójukat elítélték.

A pángermán agitátorok nem várták be azt az időt, amíg az ellenük meghozott ítélet jogerőre emelkedik, hanem megugrottak Magyarországról. *Korn* Artur aztán Berlinből öltögette ránk a nyelvét, folytonosan magyarellenes cikkeket írt, sőt egy vaskos kötetben egész nyíltan megírta, hogy a szegedi ügyészség erőszakkal nyomja el a szabad gondolatot.

Krisch Alajos, akit a szegedi esküdtbírósal 3 hónapi államfogházra ítélt, nem izgágáskodott, hanem szélhámoskodott. Beállt ügyöknök és deutazta egész Németországot, majd átment Ausztriába és ott folytatta az üzletkötéseket. Költekező életmódja azonban teljesen fölemészette jövedelmét és kénytelen volt tiltott uton pénzt szerezni. *Vilmos* császár nevének felhasználásával okiratokat hamisított, amelyeknek a segélyével sikerült is nagyobb összegeket szereznie. Azonban hamarosan kitudódott a bűne és letartóztatták. A bécsi császári főtörvényszék hat hónapi börtönrre ítélté, amelynek kitöltését a napokban kezdte meg az agitátor.

A szegedi kir. ügyészség, amely a szökés után körözvényt bocsátott ki *Krisch* ellen, hónapok előtt fölirt a bécsi főtörvényszékhez, kérve az agitátor kiadatását. Az osztrák főtörvényszéktől most érkezett meg a válasz, amelyben arról értesíti az ügyészséget, hogy nem hajlandó *Krischet* kiadni, mert a bűnét politikai vétségnek tekintti.

A főtörvényszék határozatát az osztrák igazsáügyi miniszter is jóváhagyta és így az ellen semmit se lehet tenni. Bécs tehát féltve őrizi és védi azt a bűnöst, aki a magyarság ellen folytatott létktelen izgatásokat. Azt hisszük, ezen egyetlen magyar ember se csodálkozik.

Egy őrnagy családi drámája.

Kettős öngyilkosság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12

Eszéken az éjjel rettenetes családi tragédia történt. Az első tudósítás szerint egy őrnagy agyonlőtte a feleségét, azután öngyilkos lett, de az újabb jelentések azt mondják, hogy mind a ketten saját kezükkel vetettek véget életüknek. Az eset az egész városban nagy föltűnést kelt, sok találgatásra ad alkalmat, de eddig senkisésem tudja a tragédia igazi okát.

Az első híradás szerint Pflügel Odrich őrnagy, a negyedik utászzászlóalj parancsnoka vasárnap éjjel lelőtte feleségét, azután öngyilkosságot követett el. Tettének oka ismeretlen. A véres eseményt az őrnagy szolgálja csak délelőtt vette észre. A katonai parancsnokság a tényállás felvételére azonnal katonai bizottságot küldött az őrnagy lakására. Pflügel őrnagy csak néhány hónap óta tartozik az eszéki helyőrség kötelékébe. A házaspárnak nem voltak gyermekek.

Újabb távirat azt jelenti, hogy Pflügel Odrich utászórnagy családi drámája nagy föltűnést keletkezett körül is inkább, mert a véres tett okát mély homály burkolja. A tényállást Plappart báró őrnagy vette fel. A hátrahagyott levelekből kitűnik, hogy a házaspár közös egyetértéssel ment a halálba. Először az asszony, utána a férje követett el öngyilkosságot. A városban különféle verziók keringenek, melyek annál is inkább elterjednek, minthogy a katonai hatóság a hátrahagyott levelekről semmiképpen sem nyilatkozik.

Az eszéki rejtélyes drámáról egy bővebb telefon-jelentés a következő részleteket adja hírül:

Ezelőtt négy hónappal helyezték át Eszékre Pflügel Odrich utászórnagyot. Az őrnagy, aki körülbelül 50—55 éves ember, feltűnően szép, fiatal feleségével Posifil gyáros házában vett lakást és a városban senkivel sem érintkeztek. Még tisztársai közé sem elegyedett az őrnagy, akinek egyetlen szórakozása az volt, hogy hatalmas kutyájával a városon kívül sétált minden alkonyatkor. Az asszonyt igen ritkán látták vele; ilyenkor is sűrű fátyol fedte arcát.

Természetesen sokat beszéltek városzerte az őrnagyék életmódjáról. Hírek keltek szárnyra, hogy a fiatal asszony nagyon kemény elbánásban részesül a férje részéről és hogy ennek oka az volna, hogy ez megtudta, hogy az asszony egy utászhadnagyba volt szerelmes férje előbbeni állomáshelyén. Tudni vélték azt is, hogy e miatt heves jelenete volt a házastársaknak és hogy az áthelyezés is emiatt történt volna. Az asszony egy előkelő, de elszegényedett horvát családból való volt, az őrnagy pedig módos, vagyonos ember, aki feltűnő szerelimmal szerette nejét.

Az asszony nem tudott beletörődni a férje életmódjába. Szerette a társaságot, szeretett élni. Az őrnagy azonban nem volt hajlandó zárkózottságát föltagyni. Sokszor látták az asszonyt kisírt szemmel az ablaknál, vagy a Posifil-ház kertjében.

Tegnap az őrnagy szolgálatban volt és mikor este hazajött, az asszonyt nem találta szobájában. Magából kikelve kérdezte a házbellektől:

— Hol a feleségem? Ki látta a nőt?

Az inas azt mondta, hogy itt volt délután a levélhordó, akitől a nagyságos asszony levelet vett át, aztán felöltözött és elment hazulról.

Eppen ekkor lépett be a kapun az asszony. A férj magánkivül rohant hozzá:

— Hol az a levél? Add ide!

Az asszony megvető pillantást vetett a dühös emberre és betért a lakásába. A házbellek még hallottak egy ideig hangos szóváltást, de aztán elcsitult minden.

Röggel Németk Viktor utászkadét valami jelentést teendő, elment az őrnagyhoz. A lakást zárva találta. Zörgött, de nem kapott választ. Rosszat sejtve, a rendőrségre sietett, a honnan egy rendőrtisztviselő a kadéttal és egy lakatosal azonnal az őrnagy lakására ment. Amint az ajtó kinyílt és a belső szobába behatoltak, rémes látvány tárult eléjük. Ott feküdt vérében az őrnagy és hitvese. Az őrnagy már halott volt, az asszonyban még volt lélek. Azonnal orvosért küldtek. A fiatalasszony szíve fölött kis seb volt, mellette férje szolgálati revolvere.

— Ich hab mich selbst ungebracht! (Magam öltem meg magamat) — mondta elhalón.

A rendőrtiszt kérdésre még annyit el tudott mondani, hogy férje tegnap este heves jelenetet rögzített hitkegyesség rohamában, majd revolvert fogott rá. Az asszony elője állt:

— Itt vagyok, vess véget ennek az életnek!

A férj kezéből kibújt a gyilkos szerszám. Az elkecseregett asszony fölkapta ekkor a földről a revolvert:

— H. te neked nincs hozzá bátorságod, majd megteszem én!

Elcsütötte a revolvert. Az őrnagy odarohant a falhoz, ahol fegyvertára volt, lekaptott egy másik revolvert és magára csúzott. A lövés nyomban megölte.

Valomassa után néhány percre az asszony kiszenvedett. Hogy azonban Pflügelnek már előbb föltett szándéka volt megölni az asszonyt és aztán magával végezni, erről tanuskodik az a tiz levél, melyet hátrahagyott és amiket íróasztalán találtak. Nagyrészt tisztársaihoz vannak intézve, akik semmit sem karnak elárulni a tragédia okáról, mely most az egész várost izgalomban tartja.

Nem lesz honvédtüzérség.

Kevés az ujonc.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

A pénzügyi bizottságban, amelyben mostanában a legjelentősebb politikai enunciaciókat szokták tenni, Wekerle Sándor miniszterelnök ma kijelentette, hogy a kormány eláll a honvédtüzérség felállításától, mert nincs rá elegendő ujonc, az ujonclétszámot pedig a pártok nem hajlandók felemelni.

A kereskedelmi minisztérium költségvetésének tárgyalása után a honvédelmi tárcáét tárgyalta a képviselőház pénzügyi bizottsága.

Semsey László előadó ismertetése után Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter megjegyezte, hogy neki évente 12500 ujonca van, akikre szüksége van a honvédtüzérség és lovasság kereteinek fönntartására, de tüzérségre nem telik. Azonban minden előkészület megtörtént az iránt, hogy a tüzérség azonnal föl legyen állítható, amint az országgyűlés a kellő számú ujoncot megadja.

Wekerle Sándor miniszterelnök kifejtette, hogy a kormány tényleg foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a honvédtüzérséget fölállítja. Azonban tapogatóztak az egyes pártoknál és az volt az ered-

mény, hogy a honvédtüzérségnek áldozatok árán való fölállítása egyáltalán nem járna közmegegyezéssel és sokaknak voltak e tekintetben aggályaik.

Babó Mihály kijelentette, hogy nem hajlandó ahhoz hozzájárulni, hogy a honvédtüzérség érdekében fölemeljük az ujoncjutalékot, mert ez azt fogja eredményezni, hogy a közös hadsereg is követelné az ő jutalékának fölemelését.

Hoitsy Pál kérdést intézett az iránt, hogy a budapesti 1. honvédtüzéregred tisztjeit miért rendelték be a Rákóczi ünnep napján kaszárnyavizsgálatra?

Jekelfalussy azt válaszolta, hogy ez nem szándékosan történt.

A bizottság azután elfogadta a költségvetést.

Közgyűlés előtt.

A tanács javaslatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12

Aradváros tanácsa ma délután Károly Gyula gróf elnöklété alatt ülést tartott, amelyen előkészítette a szerdai közgyűlés elé kerülő ügydarabokat. A tanács határozatairól az alábbi tudósításunk szól:

A szentpétertéri községi iskola tantestülete indítványt adott be a városhoz, hogy a törvényhatóság az ifjuság számára írassa meg azokat az eseményeket, amelyek a kuruc-korszakban Aradváros életében lejátszódtak. A tanács az indítványt pártolólaj terjeszti a közgyűlés elé.

Herold Gyula a vashíd felépítéséhez szükséges 550 négyszögölnyi zsigmondházi telket 36.000 koronáért ajánlotta fel a városnak. Egyben hajlandóak mutatkozik a fahíd révjogát 1898. október 30-ig 36.000 koronáért bérbevenni, a bérösszeg fejében átadván a telket. A szakbizottság a révjog ügyének kikapcsolásával, a teleknek 36.000 koronáért való megvételét hozza javaslatba. Ezt javasolja a tanács is.

A szinügyi bizottság ez év április havi ülésén foglalkozott a színház működéssel és dicsérőleg emlékezett meg Szendrey Mihály szinüzsztatóról. Az erről szóló jelentést a tanács most terjeszti a közgyűlés elé, azzal, hogy a törvényhatóság is fejezze ki elismerését a szinüzsztátónak és vegye tudomásul a jelentést. Ugyancsak pártolja a tanács a szinügyi bizottságnak azt a javaslatát is, hogy tekintettel Szendrey Mihály sikeres működésére, a törvényhatóság már most, a pályázat mellőzésével, adja újabb három évre, 1911. szeptemberig bérbe Szendreynek a színházat és elvben mondja ki, hogy a bérlet 1911-től kezdve nem három, hanem hat éves lesz.

A közlekedésügyi bizottság, mint legutóbb megirtuk, azt javasolja, hogy a város az autómobil omnibusok ügyében a Westinghouse-gyárral lépjen összeköttetésbe, mert a cég hajlandóak mutatkozik Aradon egy autómobilgyárat létesíteni. A pénzügyi bizottság, amely ma délelőtt foglalkozott a díolog pénzügyi részével, megegyeztetésnek találta a szakbizottság kalkulációját és ennek elfogadását hozta javaslatba. A tanács szintén ezen a véleményen van és a jelentést, illetőleg a javaslatot pártolólaj terjeszti a közgyűlés elé.

A városi adó- és segédtsztek kérvényt adtak be a városhoz, amelyben elpanaszolván szomorú helyzetüket, eddigi 280 korona lakbérilletményüknek 500 koronára való fölemelését kérik. A tanács, tekintettel arra, hogy a múlt havi közgyűlés egy általános fizetésrendezési

javaslat kidolgozására utasította a szervezőbizottságot, a kérelem elutasítása mellett foglalást.

Dobró Pál, a Gellán-dűlőbelei földet bérlője azíránt folyamodik a törvényhatósághoz, hogy a földet megvásárolja adhassa albérletbe. A gazdasági szék pártolja a kérelmet, de a tanács elutasítását hozza javaslatba a közgyűlésnek.

Károlyi Gyula gróf főispán a György Henrik miniszteri szótanácsos által lefolytatott vizsgálat eredményéről jelentést terjeszt a közgyűlés elé. A tanács, tekintettel arra, hogy a közigazgatási bizottság a jelentés megvizsgálására bizottságot küldött ki, azt hozza javaslatba a törvényhatóságnak, hogy egyelőre ne foglalozzék a jelentéssel, hanem egyszerűen vegye tudomásul.

Lukácsy Lajos indítványt adott be, hogy két aradi utcát *Bercsényi Miklós*-ról és *Miksa Kelemen*-ről nevezzék el. A tanács az indítványt pártolólágg terjeszti a közgyűlés elé, megtoldván azzal, hogy *Thököly Imrér*-ről is nevezzenek el egy utcát. A tanács azt javasolja, hogy a *Halász* utcát nevezzék el *Thököly Imre*-utcának, az *Alómalnár* utcát *Bercsényi Miklós*-utcának és az *Ujterem* utcát *Miksa Kelemen*-utcának.

HIREK.

Meghívás.

Aradváros törvényhatósági bizottságának tagjait meghívom a *folyó hó 13-án, kedden délután fél 6 órakor*, a „Millenium” külön éttermében (Széchenyi-utca) tartandó értekezletre.

Arad, 1906. november hó 12-én.

Dr. Mülek Lajos.

— A király Budapesten. Bécs-ből jelentik, hogy a király november 20-án, délután negyedfél órakor utazik Budapestre. A király körülbelül három hétig marad a magyar fővárosban s ezalatt az idő alatt főlválva a budai várban és Gödöllőn fog lakni. December közepén a király ismét Bécsbe megy s a karácsonyi ünnepeket, mint már néhány év óta rendszeresen, Walseeben, *Mária Valéria* hercegnécszony családja körében fogja eltölteni.

— Tisza István az aktiv politikában. Budapest-ről táviratozzák: *Tisza István* gróf, mint ismeretes, a múlt hét csütörtökén főlvételre jelentkezett a nemrég megalakult Nemzeti Körbe. Ajánló *Hieronym* Károly és *Berzeviczy* Albert. Politikai körökben elterjedt hírek szerint, *Tisza* állandó, hosszabb tartózkodásra Budapestre jön, újból foglalkozni akar a politikával és a főrendiház padjaiból fog az aktuális eseményekről kritikát gyakorolni. A képviselőház folyosóján nagy érdeklődéssel tárgyalták ma *Tisza* elhatározását.

— Alhir Fejérváry Géza báróról. Egyik napilap szombati számában olyan hírt közölt, mely szerint *Fejérváry Géza* báró miniszterelnököt a haladó párt hível egy újonnan alakítandó párt vezérségével bízták meg. A *Figyelő*-t a legilletékesebb helyről annak a kijelentésére hatalmazták fel, hogy az egész közlemény és minden ahhoz fűzött kommentár valótlan. *Fejérváry Géza* báró, a magyar királyi darabontestvérség kapitánya egyébként Cap St. Martiube utazott. — *Fejérváry* körülbelül két hét múlva már visszatér a fővárosba, mert a király budapesti látlőte alkalmával neki hivatalos funkciókat kell teljesítenie.

— Bund Henrik nyugalomban. Vasárnap megtartuk, hogy *Bund Henrik* városi főszámvévő,

nyugdíjaztatását fogja kérni a törvényhatóságtól. A főszámvévő ma reggel be is adta kérvényét, amelyivel délután foglalkozott a nyugdíj bizottság *Institoris* Kálmán polgármester elnöklété alatt. A bizottság, tekintettel arra, hogy *Bund Henrik* 84 évet töltött el a város szolgálatában és mert mindenkor buzgó tisztviselője volt a városnak, 3960 korona évi nyugdíjának, vagyis a főszámvévő teljes fizetésének megszavazását hozza javaslatba a szerdai közgyűlésnek. — *Schaffer* Ede városi kertésznek, aki hét évi szolgálat után szintén nyugalomba vonul, 1335 korona végkielégítés megszavazását javasolja a bizottság.

— „Züllik az egyház.” *Kolozsvár*-ról táviratozzák: A református egyházkerület mai gyűlésén az egész délelőttöt annak a javaslatnak tárgyalása foglalta el, amely a tanárok és papok mellékjövédelmének eltöltéséről szól. A javaslatról hosszas vita folyt, amelynek folyamán *Szokoló* tanár azt indítványozta, hogy a javaslatot vegyék le a napirendről és tartsák fenn a régi szabályrendeletet. A közgyűlés nagy többséggel elfogadta az indítványt és így az igazgatótanács javaslata megbukott. A szavazás után *Bánffy Dezső* báró, a gyűlés elnöke az izgatottságtól kipirulva, azt mondta: tudja ugyan, hogy nem helyes, ha az elnöki székből kijelentést tesz, de ki kell jelentenie, hogy *züllik a református egyház*, ki kell jelentenie, hogy nem csodálkozik azon, hogy más felekezetek terjednek, mert más felekezetenél a hitről van szó, itt azonban a pénzről és a zsebről tárgyalunk. A maga részéről szigorú fegyelmi esetnek fogja venni, ha valamilyik pap vagy tanár oly pénzüntézetnél, vagy üzletnél tevékenykedik, melynek célja nem közhasznú. *Bánffy* annyira föl volt izgatva, hogy beszéde végén könnyezett és ekkor az egész hallgatóság zajos tapsai között bezárta a gyűlést. A beszéd mély hatást tett a jelenvoltakra akik még sokáig izgatottan tárgyalták *Bánffy* kijelentéseit.

— Miniszteri elismerés. *Szondy* Jánosnak, az aradi állami tanítóképző intézet volt tanárának, aki nemrégiben vonult jól megérdemelt nyugalomba, most a vallás- és közoktatásügyi miniszter is kifejezte meleg elismerését, egy hozzá intézett leiratban, amely így hangzik: Midőn tekintetességedet harminc évet meghaladó buzgó tanári működése után saját kérelmére nyugalomba helyezem, egyúttal elismerő köszönetemet fejezem ki lelkes odaadással teljesített, eredményekben gazdag tevékenységéért. Budapesten, 1906. október hó 31-én. A miniszter helyett: *Tóth* államtitkár.

Szondy János összesen negyvenöt évet töltött a magyar közoktatás szolgálatában és így erre az elismerésre kétszeresen rászolgált.

— Az aradi jószágigazgatóság parcellázta. *Makó*-ról sürgönyzi tudósítónk: Az aradi állami jószágigazgatóság átiratot küldött a polgármesterhez, melyben értesíti, hogy a makói nép föld-éhségét ki-eligítendő, több kisebb parcellákat hajlandó makói tisztességes *zöldségtermelőknek*, méltányos részletfizetések ellenében, örökáron átengedni. Az illető földterületek fél — *13 hold* nagyságúak. Az átirat a lakosság körében nagy örömet okozott.

— *Paulay* Erzsike házassága. Régen tudja az újságolvasó közönség, hogy *Bakonyi* Károly, a népszerű író és *Paulay* Erzsike, a Nemzeti Színház bájos fiatal művésznője örök frigyre készülnek. Tegnap küldték szét az erről szóló hivatalos jelentést, amely szerint *Bakonyi* Károly cs. és kir. nyugalmazott altábornagy és neje, szül. *Roviczky* Szeréna

örömmel tudatják, hogy fiuk, *Károly* eljegyezte *Paulay* Erzsikét. Hasonló értesítést küldött özv. *Paulay* Edéné, szül. *Adorján* Berta.

— Kiténtetett kamarai titkár. A király *Ziray* Károly dr.-nak, a pécsi kereskedelmi és iparkamara titkárának a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét adományozta. A kiténtetett kamarai titkár testvéröccse *Záray* Ödön nyugaradi iskolaigazgatónak.

— Eljegyzés. *Holló* János aradi nyomdász eljegyezte *Staudinger* Etel kisasszonyt, *Staudinger* Kristóf kedves leányát.

— Az angol szabó. *Vajda* János, a keserű humorú költő fogta rá egy tekintélyes lap szerkesztőjére ezt az adatot: A szerkesztő olvassa valakinek beküldött tárcáját. A tárcában egyebek között ez a sor foglaltatott: „iszik, mint a kefekötő.” A szerkesztő kék ceruzája megakad ezen a kifejezésen. Gondolkodik, aztán áttelefonál a kiadóhivatal igazgatójához:

— Halló! Nézze meg kérem, van nekünk kefekötő előfizetőnk?

A kiadóhivatal feje megnézi:

— Van, kettő.

A szerkesztő erre kijavítja a tárcát: „iszik, mint a föld.” Erre az adomára emlékeztetett a vasárnapi demokrata gyűlés egy epizódja. *Vázsonyi* Vilmos beszédének egy színes részében többször szó esett az angol szabóról. Azt mondta, hogy amiért valaki angol szabónál dolgoztat, az még nem különb ember mint más s az angol szabó mégis társadalmi választó vonalat jelent... Vagy ötször esett szó az angol szabóról. A beszéd végén valaki azt mondja *Vázsonyinak*:

— Mar attól félttem, hogy baj lesz?

— Mért? — kérdezte *Vázsonyi*

— Nagyon ki tetszett kezdeni az angol szabókat... pedig a demokrata körnek egyik oszlopa is — egy angol szabó.

— A milánói kiállítást bezárták. *Milánóból* táviratozzák: A kiállítást tegnap éjjel 12 órakor bezárták. Mintegy százezer látogató gyűlt egybe az ünnepi aktusra, amit éjjelkor ágyulövéssele jeleztek. Erre a közönség a királyhymnus hangjai mellett kivonult a kiállítás területéről és a pavillonokat mindenütt bezárták.

— Papir. Egy fővárosi lap írja *Papir* Sándor színésze-ről, aki a jövő tava ztoi *Szendrey* Mihály aradi társulatának tagja: A Magyar Színház ujdonságának, „A tenge-szem tünderé” nek egyik vezető szerepét *Papir* Sándor, a színház új, igen tehetséges tagja játssza. A színházban nagyon megszerették *Papirt*, csak a nevével nincsenek megbékélve a kollégái.

— Miért *Papir*? — kérdezik a kíváncsi kis színházi nők.

— Miért nem *Papiros*! — találgatják a komolyabbak.

— Miért *Papir*? És ha már *Papir*, miért nem papendekli? — mendogatják a humoros kedélyűek.

Végre *Kornai* Berta döntötte el a vitás ügyet.

— *Papir* az rossz. Legyen hát *Papiros*! Az a magyar neve a papirnak...

És azóta *Papiros*nak hívják *Papirt* a Magyar Színházban.

— *Petőfi* önképzőkör. Az aradi kir. főgimnázium *Petőfi önképzőköre* a jelen évben érte meg fen állásának 25 ik évfordulóját. Az önképzőkör, mely valóban fontos szerepet tölt be a diákság kiképzésében, határköhöz érkezett ez esztendőben s az elmúlt évek hosszú sorozatára csak büszkeséggel tekinthet vissza. A jelen évben uira megkezdte működését, amennyiben már vasárnap megalakult *Nagy* István tanár vezérlése alatt. E nök lett *Keller* Bence VIII. o. t., alelnök: *Fekete* Kálmán VII. o. t., főjegyző: *Rice* Gyula VIII. o. t., aljegyző: *Schiller* Dezső VII. o. t., pénztáros: *Vince* József VIII. o. t., ellenőr: *Major* Rezső VII. o. t., bírálatbizottsági agok a nyolcadik osztályból: *Rucics* Ferenc,

Schiffer Ede, Winter Sándor, a hetedikből: Far kas András, Holländer Sándor és Simon Béla.

— Megszökött verseci kereskedők. Temesvár-ról jelenti tudósítónk: Versecen nemrég napfényre került Hirsch-testvérek bornagykereskedők büne; megbízóikat körülbelül hétésszáz ezer koronáig megkárosították. Vagyonukra elrendelték a fenyítő zárt. A csaló kereskedők vasárnap megszöktek Versecről s valószínű, hogy Amerikába igyekeznek.

— Cseléd díjazás Kisperegen. Ismét egy hűregees szolgát ért a földművelésügyi miniszter kitüntetés. Szabó Gábor cseléd a kitüntetett, aki több mint negyven éve szolgálja Kisperegi községet. A miniszter jutalmát, 100 koronát és a díszoklevelet Boksan Szevér pecskői szolgabíró nyújtotta át, lendületes beszéd kíséretében.

— Cseh bakák és Rakóczi. Érdekes képes levelezőlap jart kezzől kézre legutóbb a képviselőház foyosóján. Magnézta mindenki, mert olyat nem mindennap látni Polónyi Géza igazságügyminiszter kapta a nevezetes képeslapot Prágából és pedig a 11-ik gyalogezred legénységétől. Elöl szelid nefelejts bokréta között nemet nyelven a következő sorok olvashatók:

Mélyen tisztelt

Igazságügyminiszterium!

Magyarország.

Rakóczi hamvainak átszállítása alkalmából fogadja a 11-ik gyalogezred legénységének nagy köszönetét.

A címzés a következő: *Hochgeerte Justizministerium. Budapest, Magyarország.*

Polónyi dicsekedve mutogatta a képeslapot, amíg valaki föl nem fedezte, hogy a nefelejtsék közt egy heber fölíratu ujévi üdvözlés is van. Akkor aztán nagyot kacagtak a derek cseh bakák Rakóczi lelkesedésén. Pedig hát ki tudja, milyen kurgorgatott filléreket raktak össze szegények, hogy azt a nefelejtses levelezőlapot megvegyék a nagy magyar katona emlékezetére.

— Halálozás. Schullé Jakab, aradi szítakötő mester 64 éves korában meghalt. Ma temették el.

— A szerelmes csendőrörvezető. Megírtuk, hogy Gáspár Ferenc csendőrörvezetőt a kunszentmiklósi határban meggyilkolva találtak. A gyilkosságról kecskeméti tudósítónk a következő újabb részleteket jelenti: A Gáspár Ferenc csendőrörvezető meggyilkolása ügyében megindított vizsgálat során megállapították, hogy az örvezető az egyik tanyabéli gazdának tizenhét éves feltűnő szépségű leányát szerelmével ostromolta, sőt, midőn látta, hogy célt nem ér, fenyegetni kezdte, miért is a leány és szülei a közeli tanyába menekültek. Hogy azután tovább mi történt, mindeztideig nem deríthette fel a nyomozás. Gáspár csendőrörvezető éppen ellenőrző szolgálatot teljesített a kunszentmiklósi tanyákon, amidőn ismeretlen gyilkosai orozva megfámadták, letépérték, ásóval és lapáttal leütötték. Gyalokay Sándor dr. alügyész és Tassary József vizsgálóbíró a törvényszéki orvosokkal a helyszínére utaztak a boncolás, illetve a vizsgálat megejtése végett. A hatóság a tettesek nyomában van.

— Kelengye kiállítás. A helybeli és vidéki előkelő hölgyközönség által jó és finom izléséről előnyösen ismert *Deutsch Testvérek* cég női divat-áru üzletében vasárnap oly elegáns és pazar kiállításban volt alkalmunk gyönyörködhetni, amelyre bármely világvárosi cég is büszke lehetne és mely megérdemelté teszi ama osztatlan pártfogást, amelyben Aradváros vevőkörönsége részéről a cég evek óta részesül, minthogy minden lehető elkövet, hogy a női divat terén úgy a főváros, mint bármely külföldi nagy város igényeivel teljesen egy színvonalra álljon. Ezen hosszú évek sora óta tartó szakkereskedői munkásság, szolid kiszolgálás és kifogástalan jó minőségű áruk foyosoma hozataja által a *Deutsch Testvérek* cég Aradváros és vidéke hölgyközönségének teljes bizalmát nyerte el.

— Lövés az ablakon át. *Keszthely*-ről táviratozzák: Fűg Dénes nyugalmazott honvéd-huszárörnagy egy villában lévő lakásán tegnap este együtt ült a feleségével, amikor kívülről hirtelen lövés dördült el, az ablaktábla esdörmpölvé tört szét, Fűg pedig hang nélkül, holtan rogyott össze. A megrémült asszony egész éjszaka nem mert elmozdulni férje holtteste melől, mert a villa a városon kívül fekszik és a től félt, hogy a gyilkos rá is leselkedik. Csak reggel tett jelentést a gyilkosságról a rendőrségnek, amely nyomozza a tetteket.

— Kiváló finom ékszerek elsörendű szabályozott valódi Genfi arany, ezüst és acél zászló órák ezüst tárgyak és éteszközök — I. rendű nehéz: ezüstöt China ezüst tárgyak és éteszközök — Arad legelső és legrégebbi ékszer javítás és készítői szakszerű műhelye. Weinberger Ferenc Andrassy-tér, Fischer Eliz palota. Telefon 439. 2479

— Igen tisztelt vevőim és a n. é. közönség b tudomására hozom, hogy amennyiben az a hír van elterjedve, hogy én Aradról távozom, kijelentem: ez nem áll, sőt annyira nem áll hogy cégemet a hir. törvényszéknél Arad székhellyel bejegyeztetem s ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áru szükségleteimet első kézből szerezhetem be és így az igen tisztelt vevőim igényeit a legmesszebb menőleg ki tudom eégíteni, mért is szíves támogatásukat továbbra is kérve, teljes tisztelettel *Seelinger M. Andor.* 2828

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weiszal. 112

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

20. Polgármester előterjesztése Neuman Testvérek által a szegény-alapnak adományozott 400 korona névértékű és az árvaháznak adományozott 200 korona névértékű értékpapírok beutalása iránt. — 21. Polgármester beiterjeszti a Visi Ferenc főpénztárnokká megválasztása alkalmával a fő- és gyámpénztár átadásáról felvett jegyzőkönyvet — 22. U. az előterjesztése a pénzügyigazgatóság által folyó évi szeptember hóban elő és leírni rendelt állami adók után esedékes községi adók elő és leírása tárgyában. — 23. A városi irodai segéd- és adóisztek kérvénye lakbér kiegészítése tárgyában. — 24. Zubor Andor rendőrfogalmazó kérvénye hosszabb időn át teljesített helyettesítés fejében jutalomösszegek utalványozása iránti kérvénye. — 25. Najmányi Imre adóvégrehajtónak fizetés javítás iránt. — 26. Lukácsy Lajos törvényhatósági bizottsági tag indítványa két utcának Bercsényi és Mikes Kelemen nevével való elnevezése iránt. — 27. A tanács javaslata a kövezet vámdíj szabályzat és helypénz szabályzat érvényének meghosszabbítása iránt. — 28. Dobró Pál kérvénye a Gellin-dűlőbeli földnek alerbe adásának engedélyezése iránt. — 29. Goldschmidt Mihály kérvénye a Fa utcában a m. kir. állami sóhivatal részére raktár és iroda-helyiség építésének engedélyezése iránt. — 30. A tanács jelentése özv. Blazovits Jánosnéval a szegények házában elhelyezett egyének részére meleg ételek kiszolgáltatása végett kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — 31. Roth Testvérek kérvénye a papir- és irodaszerek szállítása iránt kötött szerződés meghosszabbítása iránt. — 32. A nyomozó rendőrközlegeknek fizetés felémelés iránti kérelme — 33. Bund Henrik főszámvevőnek nyugdíj iránti kérelme. — 34. Schweffer Ede városi kertész nyugdíj iránti kérvénye — 35. Jovin Trifon lova-rendőr nyugdíjaztatása iránti kérvénye. — 36. Bavalák János rendőrorvezető kérvénye végkielégítés tárgyában. — 37. Pankotán Sándor I. oszt. rendőr kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — 38. Stauer József törvényh. bizottsági tag indítványa az 1848-as közhonvédek és altisztek nyugdíjának felemelése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz intézendő felirat tárgyában. — 39. A főispán átirata a városi hivatal-vizsgálat eredményéről.

NAPIREND

November 13. Kedd. Róm. kath. naptár: Koszt. Szan. — Protestáns naptár: Arkad. — Görög-keleti naptár (október 31.): Epimák. — A nap két 7 óra 2 perckor, nyugszik 4 óra 26 perckor.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3-4. Dr. Fodor Odón délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órakor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirati szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Szaraz, éjjeli fagy.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— A németperagi állatdíjazás Vasárnap tartotta az Aradvarmegyei Gazdasági Egyesület a németperagi állatdíjazást, ahol kiosztatott a lovakra 500 korona 9 díjban, a szarvasmarhákra 1000 korona 16 díjban és 11 díszoklevél. A díjazáson a földművelésügyi miniszter részéről megjelent *Leidenfrost* Auréli állattenyésztési felügyelő, a gazdasági egyesület részéről *Vásárhelyi* József igazgató elnök, *Friebrisz* Miklós alelnök, a főegyesületbizottság elnöke, *Keller* Iván ügyvezető titkár és *Kemény* Sándor titkár, az állami méntelep részéről *Luxander* Géza főhadnagy, továbbá *Matkovits* Béla, *Sármezey* Miklós, *Mezey* Andor, *Boksan* Szevér szolgabíró egy sületti tagok, *Stengel* Ignác, *Stengel* Dezső, *Stengel* József. A közleg részéről *Györfly* Jenő h. jegyző üdvözölte a megjelenteket.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 12.

Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 30,000 méter-mázsa jól tartott árakon. Az áruk 50 kilonként számítva:

Déli tőzsde.

Áprilisi buza 1907-re	7.45—7.46
Róza 1907. áprilisére	6.61—6.62
Zab 1907. áprilisére	7.17—7.18
Uj tengeri 1907-re	5.13—5.14

Zárul 5 órakor:

Áprilisi buza 1907-re	7.48—7.49
Róza 1907. áprilisére	6.66—6.6
Zab 1907. áprilisére	7.29—7.30
Uj tengeri 1907-re	5.16—5.17

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	674.75
Magyar hitelrészvény	515.—
Leszámítolóbank részvény	515.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676.25
Déli vasut	174.25
Salgótarjáni közszénbánya	626.—
Magyar villamosági részvénytársaság 290.—	

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 120—121 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 124—126 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 126—128 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: November hó 6. napján volt készlet 34,331 darab, november hó 7. napján főlhajtatott 594 darab, november hó 7. napján elszállított 452 darab, november 8. napjára maradt készletben 34,473 darab. A hírt sertésüzlet irányzata: Változatlan.

CSARNOK.

Chamonixból a Mont-Blanca.

Irta: Dr. Heppes Béla. [10]

(Folytatás.)

A rianásoknak egy igen érdekes jelensége, hogy bennök sokkal magasabb a hőmérsék, mint a jégár felszínén. Agassiznek legpontosabb megfigyelései szerint 60 méter mély jégáriknak nyári középhőmérséklete 0,22 fok; téli középhőmérséklete pedig — 2,1 fok. Vagy is a téli és nyári ingadozás között nincsen még 3 fok eltérés sem; míg a jégár felszínén a nyári és téli középhőmérsékleti eltérés gyakran 40 fokot is meghalad.

Viollet Le Duc természettudós Macquaga közelében belesett egy jégári rianásba. Esésében azonban egy 12 méter mélységben levő jéguskón fennakadt. A tudomány-szomj és a természet-szeretet e borzasztó órákban sem hagyta nyugodni. Megfigyelte a rianásnak egész

belső életét. Azt tapasztalta, hogy a felsőbb jégári rétegek nyomása következtében a rianás jég szemcséi kerestül kipréselt víz + 5 foknál azonnal a jégár oldalaira reáfgyott. Ezzel nyert bebizonyítást azon most már mindenki által ismert phisikai tétel: hogy a jégnek olvadási pontja a nyomásnak atmosphaeránként való növesztésénél bizonyos meghatározott arány szerint alászáll.

Végtelen csodálkozást keltett bennem az, hogy a „Bosson” jégár, amely lenyulik csaknem egészen a chamonixi völgyig, ahol nyáron délben + 20 fok meleg is van, még nem olvadt el és talán soha sem fog elolvadni. Bröcher geológus magyarázta meg éppen a fennebbi tételből kifolyólag ezt a csodálatos jelenséget. Azt állította, hogy a jégár belsejében bármilyen magas a külső hőmérsék, olvadás csak igen kis mértékben történik, mert a jégárra a felső jég rétegek óriási nyomással nehezednek és a jég olvadási pontját mélyen alászállítják. A nap olvasztja ugyan hatalmasan a jégár felszínét, de az egész jégár a felülről jövő s a jégár alján és belsejében folyó patokok és csermelyek által hozott vizekből és jég szemcsékből alulról újra fagyódik.

A Mont-Banc jégárjainak középvastagsága 200 méter U azásom alatt azonban láttam a Dome de Gouter síkjában 500 méter mély rianásokat is. A rianások zöldes-kék színűek, azonban vannak benne fehér hó és fű rétegek is, amelyek idővel a rájuk nehezedő nyomás folytán szintén zöldeskék jég réteggé fognak átalakulni.

Télen a rianásokat elfödi a hó, az a fehér lepel azonban, melyet a hófelhő a rianásokra reátakar, nagyon csúnya természetű. A repedés rendszerint csak felülről van a hó által elzárva s mintegy híd félet alkot a feneketlen-ség fölött. Sem jel, sem nyom nem mutatja, hogy az alatt a síma, gyönyörű fehér lepel alatt a halál sötét éjjele leskeiődve tárog.

Tavasszal a legveszedelmesebb a jégári utazás. Ekkor még a rianások feletti hólepel — különösen a felsőbb régiókban — nem olvadt el. Az utazó gyanútlanul lép reá a támasz nélküli hóhidra. A tömeg hirtelen enged és az egész csapó hórétég a szerencsétlenül együtt a mélységbe zuhan.

Ónálló, vezető nélküli jégári utazás tavasszal teljes lehetlenség; csak a jégárakkal foglalkozó geológus volna képes erre. A vezető tavasszal rendkívül lassan halad előre; csákányát maga előtt folytonosan a födbe szurja és kémleli, hogy vajon szilárd-e a talaj vagy sem. Ugyanigy tesz nyáron is, ha hegysegekben hóesések voltak. Ha a vezető csákánya támasznélküli hórétégre bukkan, úgy elsősorban az állapítandó meg, hogy milyen természetű a rianás? Hosszanti, harant vagy egyenást keresztező? Ezen megállapítás ugy történik, hogy különböző távolságokra dobott hatalmas jégdarabokkal a hórétégeket egész a tulsó partig beszakítja. A tulsó part törési lapjából pontosan megállapítható, hogy milyen rianással áll az expedíciószemben. Ha a törési lap síma, ugy a rianás hosszanti, tehát csak egyetlenegy rianáson kell azon vidéken keresztül menni. Ha a törési lap görbületes, ugy harant rianással kell megküzdeni, amelynek az a sajátága, hogy egymás mögött parallel több ilyen rianás van. Ha a törési lap cikk-cakkos képet mutat, ugy a hóvidék tele van egymást keresztező rianással. Az egymást keresztező rianásokon pedig, ha azok hóval vannak fedve, teljes lehetlenség a keresztülhatolás, mert az egész jégár csupa tepedés és örvény.

Becsánatot kérek tisztelt olvasóim, ha netalán némi helyen e kis mű keretéhez nem tartozó tudományos fejtegetésekkel is untatom, de a célom az, hogy ez a szerény munka talán valamelyik magyar fiatalembernek ösztönt adna a jégári utazásra, ne úgy bámuljon azokra a gyönyörűséges hómezőkre, mint valami alföldi tulok.

(Folytatása következik.)

A praktikus orvosok

altal tett kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsio formájában sokkal hatásosabb, mint közönséges állapotában. E y ismert klinikán folytatott kezelés bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsírtartalmát, míg a Scott-féle Emulsio formájában véve, az abban tartalmazott ugyanily mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével tudta a amazt. Gyermek, sőt válogatos, kényes betegek is állandóan minden undor nélkül és anélkül, hogy a legcékélyebb szervezetzavarról kelene tartaniok, vehetik a Scott-féle Emulsiót.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „báán nagy csukahalat vivő halás.” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bementve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerháza”
Budapest, IV., Váci utca 84/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f
Kapható minden gyógyszerházaiban. 3911

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin
a bőrt fehérre és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg Glycerin-szappan beválik ugy a felnőtteknél mint a legkisebb életkorban lévőknél, mint a legelőnyösebb tisztító eszköz. A leghíresebb szaktekintélyek mint dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Breus Gusztáv és Károly, Schandbauer stb. tanárok által használtak.

3761

IDEGENEK ARADON.

November 12

Fehér Kereszt szálloda. Liszy Viktor dr. kir főügyészhelyettes Gyula. — Faludi Mihály nyug. tisztviselő Budapest. — Erdélyi Sándor mérnök Budapest. — Somló Armin mérnök Temesvár. — Szemző József gazdatiszt Nagyszénás. — Ujlaki József és családja Szeged. — Tordai Emil és neje Kolozsvár. — Károlyi Péter és leánya Szabadka. — Sárosi Imre kereskedő Torda. — Fränkel N kereskedő Tejtut. — Klein Ferenc vendégös Rutka. — Kövesi Izsó neje és leánya Miskolc. — Kenyeres Mór kereskedő Bukarest. — Herczfeld Miksa Bekascsaba. — Lengyel Sándor vállalkozó Temesvár. — Szeles Andor vállalkozó Temesvár. — Fuchs Jenő utazó Budapest. — Klein József utazó Budapest. — Fuchs Mayer utazó Budapest. — Krausz Miksa utazó Budapest. — Szász Sándor utazó Budapest. — Lampel Adalbert utazó Budapest. — Rónai Frigyes utazó Budapest. — Müller Miksa utazó Budapest. — Weiner Sándor utazó Budapest. — Felner Gyula utazó Budapest. — Keres Mór utazó Budapest. — Szabados Kálmán utazó Budapest. — Szekeres Henrik utazó Budapest. — Mátéti Sándor utazó Budapest. — Herczfeld József utazó Budapest. — Hevesi Salamon utazó Budapest. — Weisz Mór utazó Budapest. — Braun Sander utazó Budapest. — Rockenstein Károly utazó Bécs. — Ettinger N utazó Bécs. — Hilfreich Adolf utazó Bécs. — Handel József utazó Bécs. — Schlesinger Samu utazó Bécs. — Hirschl Zsigmond utazó Bécs. — Kondor Kálmán utazó Bécs. — Szabó Mihály utazó Bécs. — Bárdos Antal utazó Bécs. — Hercefeld Salamon utazó Nagyvárad. — Sándor Manó utazó Bukarest. — Rosenberg Sándor utazó Hermannecz.

Központi szálloda. Jäger János honvédőrnagy Lugos. — Robitschek Henrik igazgató Budapest. —

Schwarz József borkereskedő Temesvár. — Farhus Antal dr. törzservos Temesvár. — Pavlovics Kálmán birtokos Pankota. — Mosch Henrik gyáros Paris. — Dephams Péter igazgató és családja Világos. — Irlanda Dzsóz tanító Makó. — Zimlobil Gusztáv gyáros Dornbirn. — Turek Antal ezredes és neje Bécs. — Frölich Oszkar kereskedő Déva. — Weisz Lajos kereskedő Zimanca. — Landau Bernát kereskedő Bécs. — Gerber Henrik ékszerész Brad. — Sell Pál gyáros Stuttgart. — Krausz Artur kereskedő Budapest. — Csiky Sándor birtokos neje Kevermes. — Révész Nádor kereskedő Nagyvárad. — Goldfinger Rezső fkereskedő Budapest. — Sarossy László dr főorvos és neje Budapest. — Csampsi Anna maganzónó Déva. — Bachruch I. nagykereskedő Temesvár. — Stern N. ügynök Temesvár.

Pannonia szálloda Jasth Gyula birtokos neje Torna. — Löwinger Ignác nagykereskedő Gurba. — Wosseter Rudolf kereskedő Mannheim. — Ujj János főmérnök Kiszénó. — Kemper Miklós utazó Budapest. — Ungar Manó utazó Budapest. — Gerba Gusztáv jegyző Pankota. — Izsák Zsigmond kereskedő Csucs. — Nausteter F. utazó Nagyszében. — Ladi Albert utazó Bécs. — Kohn Mór utazó Budapest. — Weisz Simon kereskedő Nagyhatmagy. — Zsigmond Gyula kereskedő Nagyvárad. — Ugar Manó utazó Budapest. — Buczurka József jegyző Orlaka.

Nemzeti Színház.

B) bérlet. B) bérlet.

Keddén, 1906. évi november hó 13 án

Az ördög cimborája.

Dráma 3 felvonásban. Irta: Schaw Bernát. Fordította: Mikes Lajos.

S Z E M É L Y E K:

Dudgeonné Richard, fia	Bácsné. Keszler Ede.	Judit, neje Hawkins	Kápolnai J. Kulcsár L.
Kristóf, fia	Borbély S.	Burgoyne Swindon	Varnai Jenő. Szathmári A.
Eszter Andersohn	Kőrösy Juci. Hunyadi J.	Órmeister	Ladiszlai J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtlen jó férj, édesapa, após, sógor, rokon és jobarát:

SCHULIK JAKAB

folyó évi november hó 12-én, reggel 1/8 órakor, életének 64 ik, boldog házasságnak 32. évében hosszú szenvedés után jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai november hó 13 án délután 3 órakor fogtak Szabadság-tér 17 számú házban a remek kátholikus szertar és szerint bezeníteitni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki fűdéért november hó 16 án délelőtt 8 órakor fog a főt. Majori a-tyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Arad, 1906. november 12 éa.

Örök béke lengje körül sirját!

Özv. Schulik Jakabné neje.	Káiser Lipót veje.
Özv. Jakoblovits Sándorné szül.: Schulik Ilona	Hódek András és neje és gyermekei.
Káiser Lipótné szül.: Schulik Irma	Gavrilovits Antal és neje és gyermekei.
Lenke Lajos Kálmán E vira gyermekei.	Özv. Cséyey Józsefné és gyermekei.
	Sógor, sógornői, valamint az összes rokonai.

Üzlet-megnyitás.

Legszolidabb közölgálás.

Angol uri szabászáti műhelyünket

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. a. (Aradi Első Takarékpénztár épületben) megnyitottuk. 2644

Magyar és angol szövetek, s e szakbelli divat-ujdonságok nagy választékban.

ENGEL és SCHEER uri szabók.

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny
35° megtakarítással **szöveteket**
 árusítunk. 2613

Leichner és Fleischer
 Arad, Szabadság-tér 17.
 Fiuk' részére maradékok kaphatók.

JÓKAI MÓR
ÖSSZES MUNKÁI
 100 kötet
 Nemzeti kiadás.

MŰVELTSÉG
KÖNYVTÁRA

KÉPES NAGY VILÁGTÖRTÉNET
GRÁTZ: ZSIDÓK TÖRTÉNETE

és más új nagyobb és kisebb munkák

antiquarice
 kaphatók.

Teljes könyvtárakat
 egyletek részére
 előnyös
 feltétellel
 szállítunk.

2571

Ingusz I. és fia
 könyvkereskedése Aradon.

A haj ápolása. A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyászai is bebizonyították, a fejbőr korpa képződés. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a fejbőr korpa képződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáradja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a „Petrolin hajzeszt” és ezekre ma is elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után megszüntet mindennemű haj-

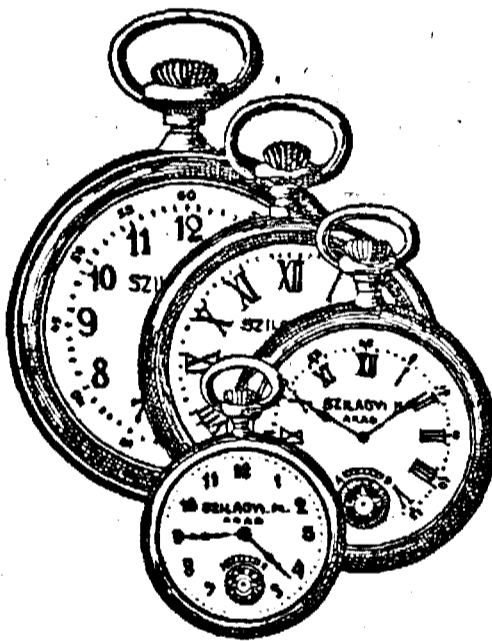
betegséget, meggátolja az őszülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növekedését. Vásárlásánál a fenti védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajszesz csak silány, ártalmas utánzat. Kapható az egyedül készítőknél: Korámi és Wachsmann drögör és cosmetical laboratorium, Szabadka.

Főraktár: Földes Kelemen gyógyszerész, Vojtek és Weisz droguerista és Hegedűs Gyula pipere és di-
 vatarú kereskedő uraknál. 1909

Hajdu tea
 mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel haan náthátó köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, elnyálkásodás, mind a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szájkö-
 möltőség, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér. 28
 Kapható Aradon,
Földes Kelemen
 gyógyszerésznél. 3871

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
 és legolcsóbb 1846

óra-javító

műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. sz.

Raktáron mindennemű órák
 3 évi jótállás mellett.

KLOHS ADOLF

üveg, porcellán, lámpaáru és
 képkeretezési nagyvállalat.

ARADON, Szabadság-tér 21. szám.

Ajánlja

ujonnan felszerelt raktárát

a legelső hazai gyárakból beszerzett árukból.

Izzótetek a legjobb minőségben, olcsó árban. Házi szükségleti kellékek, mint konyhaberendezések a legfinomabbtól a legegyszerűbb kivitelig. **Alkalmi ajándéktárgyak** modern kivitelen. Képkereket minták nagy választékban. Keretezések a legrövidebb idő alatt történnek. Vendéglői és kávéházi üveg, porcellán és alpaca berendezések.

2625

Pontos kiszolgálás.

Vidékre a leg gondosabb csomagolásban napontai szétküldés. Üzletemben csakis jó árut tartok. Főelvem jót olcsón.

Alapított 1860.

MUNZI

uri divat üzlete

ARAD.

Állami távbeszélő 213.

Pelikán és Gyukits cs. és kir. udvari szállító.
Első délmagyarországi kalapgyár.
Pichler J. és Fia cs. és kir. udvari szállító.
Borsalino (olasz), valamint
Éredeti angol és new-yorki.

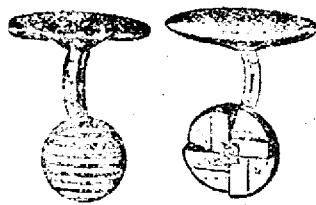
Fővárosi és angol divatgyárat által választott

ősz kalapok!

Következő elsőrendű gyártmányokat tartom:

699

Árak tekintetében versenyképes vagyok!

Legújabb kezelő-gomb, pompás választék, párja 1.—K.

Legizlésebb nyakkendő - ujdonságok legnagyobb választékban kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives tudomására adom, hogy Vörösmarty-utczában levő

lakatos műhelyemet

Szentpál- és Damjanich utca sarok, (zsidó-templommal szembe) saját házamban

helyeztem át.

További szives támogatását kérve, vagyok alázatos tisztelettel

Lengyel Gyula

lakatosmester

Szentpál-utca (Zsidó-templommal szembe) 2769

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém becses figyelmét föl hívni, hogy mint

női-fodrász

Aradon telepedtem le.

Hivatkozva budapesti 15 éves gyakorlatomra, a mai divat igényeinek megfelelően minden izlést kielégítően a legmodernebb frizurákat vagyok képes előállítani.

Eivállalok: naponkénti fésülést, hajmosást, haj-ondolirozást és manikürözést.

Magamat Nagyságos Asszony becses figyelmébe ajánlva

kitünő tisztelettel 2444

Wellisch Izsó

női fodrász Arad, Eötvös-utca 4.

Ha esőernyőre van szüksége, látogassa meg

Nassan R.

kizárólagos nap és esőernyő üzlet, hol a legjobb minőségű

Ernyők

olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Ernyő javítások és áthuzatok elfogadtatnak.

Szörme boákat

dicára a szörmeáru megdrágulásának, miután a szörmeáru nálam csak mellékczikk, rendkívül olcsón kiárulom. 221

Szabadság-tér 19. szám.

Rosenblüh K. és Társa cég mellett.

Most győződjön meg

egy bevásárlás vagy rendelménnyel cégem versenyképességéről és akkor összes szükségleteit kizárólag nálam fogja fedezni. Csak kiváló jó minőségű áruk kerülnek eladásra, melyért a cég felelősséget vállal.

Női divat-czikk:

10000 méter	tenis flanel, gyönyörű mintákban	...	13 kr.
5000	" jó mosó barchet, 50 mintában	...	19 kr.
10000	" flanel barchet, szintartó	...	24 kr.
10000	" hermelin flanel, legjobb minőség	27, 32, 35	kr.
10000	" dubel flanel, ujdonság	...	35, 45, 55 kr.

Női szövetek:

5000 méter	duplaszéles loden kelme, kockás mintákban	...	23, 35, 45 kr.
10000	" 120 cm. széles gyapju kelme, szép mintákban, pongyolára vagy costumre igen alkalmas csak	...	52 kr.
10000	" valódi angol costum, sima és mintás kockás kelmek	...	58, 77, 98, 125, 180 kr.
Blous és pongyola kelmék már 65 krajczártól.			
Tükör posztók 140 cm. széles, szenzációs árban.			

Vászon-áru:

5000 vég	30 rőfös Rumburgi vászon, női ingekre	4.50 kr.
6500	" 30 " Erdélyi vászon, vastag szálú	4.95 kr.
7500	" 30 " hollandi " finom minőség	5.25 kr.
8500	" 30 " kelengye " " " " " " "	5.85 kr.
4500	" 54 " rumburgi, cégem különlegessége, minden czélra alkalmas	9.25 kr.
650	" lepedő vászon, egy szélben varrás nélkül	6.13 kr.
550	" " " " " jobb minőség	7.48 kr.
350	" paplan lepedő vászon, szintén egy szélben	12.53 kr.
5500	" R. R. schiffon	5.25 kr.
6500	" D. " " " " " " " " " "	4.85 kr.
7500	" Schrol schiffon, finom szálú	6.95 kr.
6 drb.	pohártörő, tiszta len, kockás	1.05 kr.
6	" flanel portörő	— 48 kr.
600	" szebbnél-szebb flanel takaró	1.25, 1.65 kr.
600	" óriási wattás paplan	2.53 kr.
750	" minden elképzelhető színben selyem, cloth paplan, alkalmi vétel	3.65 kr.

Továbbá még sok ezerféle itt fel nem sorolható cikk olcsóbban mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek, meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

Reiner S. Sándor

női és férfi divat nagy áruháza

Arad, Szabadság-tér 15. szám.

Keresünk

üzletünk részére

2 tanulót

Weiszberger Sámuel

utóda

Gurahoncz.

A jegyzői összes teendőkben kellő jártassággal bíró, önállóan működni képes, nős, gyermektelen középkorú

egyén,

ki a német és román nyelvet bírja, jelenlegi helyén tizenkét év óta működik, állandó alkalmazást keres.

Czim a kiadóhivatalban.

25951—1906.

Hirdetmény.

Az 1875. évi XLVII. t. cz. 18. § a értelmében II. oszt. kereseti adóköteles tőkekamatozókra az aradi királyi pénzügyigazgatóság 52114—906. számú rendeletével pótolólag megállapított II. oszt. kereseti adóra vonatkozó kivételi lajstromot azzal tesszük folyó évi november hó 12-én kezdődő 8 napi közszemlére az adóügyi osztály I. számú helyiségébe, miszerint azt, ezen idő alatt bárki betekinthetően, a sérelmesnek vélt kivétel ellen azok, kik e czímen már az e öző évben is adóztak; a közszemlére tételt követő 15 nap alatt, azokat pedig, kik e czímen először vannak megadóztatva, az adómentesek könyvecskéjökbe törént előírásai számított 15 nap alatt a közszemlére bizottsághoz czímezett, a polgármesteri hivatalban benyújtandó felbontásai élhessenek.

Egyben felhívjuk a városi adóközlő közönséget, hogy a kivétel adókat adó könyvecskéjébe 10 soron át terjedő büntetés terhe alatt haladéktalanul előtessék.

Arad, 1906. évi november hó 9-én.

A városi tanács.

Eladó!

Teljesen ujjonnan berendezett, villanyvilágítás és vízvezetéki vízzel ellátott

2782

„DIANA fürdő“

Aradon. — Bővebbet ugyanott.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely ártalmatlan, ártalmatlanul a rögtön szűnik.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szőr szedő, májtisztító, bőrtisztító, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbetegségek ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Örömmel és köszönettel

ingyen értesitem a hasonló bajban szenvedőket, hogy mi módon szabadultam meg a hosszadalmas asthma, köhögés, tüdő- torokbajtól, valamint az almatlanságtól, és azóta életvidor és egészséges vagyok.

Pella János, 3960
Brünn, Morvaország, Hofgasse 2a.

Gurahoncz
hizott libák

lelt és tisztított állapotban Klionként 150 fillérért házhoz szállítva megrendelhetők 2824

Engel Gyulánál,
Miksa-utca, telephon 521.

Megrendelést gyűjtik díjaztatnak.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

24624—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi szeptember hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyi bizottság által küldött összeírási jegyzék 5 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1906. évi november hó 7-ik napjától számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint: Schinek Józsa, Láng Ferenc és Láng Imre, Domonkos Mihályné, Ehrenfeld Ignác és Borbély Mihály, a kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az szokásban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad 1906. évi november hó 8-án.

A városi tanács.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérszeműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Meglepő eredmény. Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korpaképződést megszünteti. Ára egy üvegnek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer. Kezelése a legegyszerűbb. 5 percz alatt a haját bármely helyről eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában 3861

Arad, Aurassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRO HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

bázistársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellérre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
---	---

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

Aki

bérbéadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési rovatát használja.

„Keresem a boldogságom.“

Bocsánat, akadályozva voltam, kegyeskedjék szerdán okvetlenül eljönni levelemben jelzett helyen, órában és jelzéssel. 2825

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad 285.

Egy óvadékképes

fűszerkereskedő bármilyen állást elfogad. Cím a kiadóban. 2805

4000 hold prima

szántóföld parcelláztatik Torontálban. Venni szándékozók jelentkezzenek Asbóch Gyulánál, Arad, Au'ich Lajos utca 6 2817

Garçon lakás

szépen butorozott külön bejárattal levő szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2828

Máv mérnök

butorozatlan hónapos szobát keres. Ajánlatokat kiadóhivatalba kérek. 2829

2 szoba butor

és konyha berendezés, teljesen új, elutazás miatt olcsón eladó, Radnai-ut 28. 2701

Csinosan butorozott

külön bejárattal szoba azonnal kiadó Batthyány-utca 7. sz. 2822

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb árakon. Kerpel Izó könyv, papír- és zeneműkereskedés, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 2885

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Valammi a zongorakészülék játékaról.

Nem mindegy, hogy milyen a zongorakészülék, amelyet vásárolni ohajtunk. Az idegen nem mindig a legjobb és legtekélyesebb, hanem ellenkezőleg. Vizsgálja meg mindenki önmaga. Az eddig ismert apparátusok beleszámítva az amerikaiakat is, 65 féle hangterjedelemben vannak. Ennek folytán nincs megadva a lehetőség, hogy híres mesterek műveit eredetiben játszassák. A **Phonola** az első német zongora-műhangszer, amely 72 hanggal, illetve billentyűvel rendelkezik, s így ezen az összes hangok kihozhatók, ami által minden mű az eredetiben rajta játszható. A **Phonola** az egyedüli zongora-hangszer, amely alkalmas a kiváló találmány művészi hangjegy-tekercsek visszaadására, amelyek a világ leghíresebb zongoráinak természetű utánzatát visszaadja. A **Phonolának** játszottak: Godowsky, d'Albert, Harold Bauer, Busoni, Teresa Carreno, Grünfeld, Sauer.

Phonola

mindenkor szívesen megmutattatik

Phonolahaue und Klaviersalon
Ludwig Hupfeld Akt.-Ges., Wien,

Mariahilferstrasse 5/7. 3778 III

Főképviselet: Grotrian-Steinweg.

Ház és szőlőkert árverés Pankotán!

**Pankotán
Előnyös vétel**

kinálkozik 1906. évi november hó 19-én 9 órakor a pankotai község-háznál. Birósági eladásra kerül egy nagyon előnyös fekvésű, több szobás

szép ház,

tág udvarral, gazdasági épületekkel és nagy szőlőkerttel 2 hold 36 ööl tkvi térmértékben.

2816

Szabó Vincze

„Kispipa“ sörcsarnok és étterme
Salacz-utca 3. sz.

Arad legszolidabb és az idegenek legkedveltebb találkozó helye. 2818

A „Pilseni“ Részvénytársaság kimérése. Jó magyar konyha.

Valódi Hegyalfai Magyaradi borok. Utkezesek jutányos árak mellett

Foraktar Aradon: 3082
Földes Kelemen gyógytáraban.

Permetező javítások elfogadtának.

M. kir. szabadalmazott

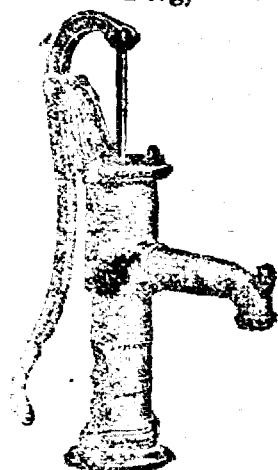
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beállított gummitörzött kendercsövek legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy másföldi gyártás.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

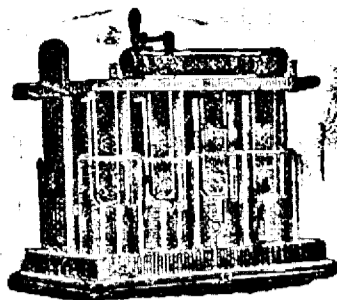
Nagy raktár párisi különlegességekben!

UJ!

UJ!

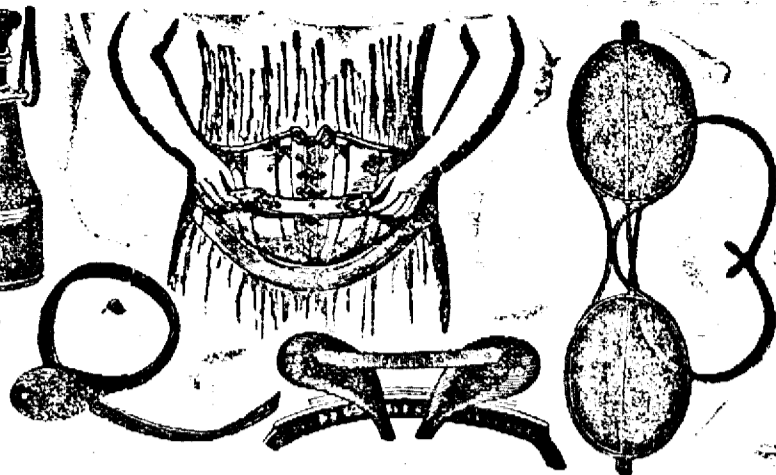
UJ!

UJ!

Andrássy-tér

22.

A nagyérdemű közönség tudomására hozom, hogy **Aradon, Andrássy-tér 22. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő **Orvosi műszerek, saját műhelyemben készített kötszerek, ugymint: sérv, haskötők, szuspensoriumok, valamint látszerészeti eszközök, ugymint: színházi és tábori látszóvegek, mindennemű szemüvegek**

nagy raktárát megnyitottam.

1871

Szíves pártfogását kérve, maradtam alázatos szolgája **Deutsch Mihály!**

Nagy raktár párisi különlegességekben!

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy **addig, míg készletem tart** ez évi szőlőoltvány-termésemből kiváló szép, **duz gyökérzetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok
kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlom **duz gyökérzetű szőlőoltványaimat, továbbá gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimet.**

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárással t. vevőimnek kívántra szívesen szolgállok.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

2546

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Belépési felhívás

Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete
IV. évtársulatába.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete

1907. január hó 1-én kezdi meg **IV. évtársulatát**, a melybe tagok már most föl-vétetnek. Egy törzsbetét heti 50 fillér befizetéssel jár, a mely öt éven át tart. Mindenki **tesztés szerinti számban** jegyezhet törzsbetéteket és ennek arányában teljesíti a heti befizetéseket. Öt évi befizetés után a tag befizetett tőkéjét a **szövetkezet üzleti hasznából** reá eső összeggel kapja vissza.

A szövetkezet tagjainak olcsó,

hetenkint törleszhető kölcsönöket

nyújt. **Száz korona** kölcsön egy törzsbetéttel, azaz öt éven át **heti ötven fillérrel** törleszhető, a melyben a kamat is **benafoglaltatik**. A kölcsönt tehát 3-4 havonként meghosszabbítani nem kell. 200 kor. heti 1 kor., 300 kor. heti 1 kor. 50 fill., 400 kor. heti 2 kor., magasabb összegek pedig hasonló arányban törleszhetnek. A kölcsönvevő, mint tag, e heti befizetési után **részese a szövetkezet üzleti nyereségének.**

Betáblázott, vagy más módon biztosított kölcsönök **tíz éven át** való heti törlesztésre is adtnak.

A kik a jövő évi évtársulatra most belépnek, azok e tagságuk alapján már **most vehetnek föl kölcsönöket.**

A belépés és a kölcsönökért való jelentkezés az **Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezete** irodájában (**Szabadság-tér 7. sz. I. em.**; naponta délelőtt 10-1 óráig) történhetik. 2749

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk.

Dusan felszerelt vászon és fehérnemű raktárunk megtekintésére.

Nagyobb elővétel folytán abban a helyzetben vagyunk még most is a

régi és ismert olcsó árhoz

n. b. vevőinket kiszolgálni.

Rosenblüh K. és Társa.

3811

Czérna vásznak!

42 mtr Rumburgi kipróbált legjobb minőség.

Egy vég... .. 32 frt

" " vékony szálu 34-36 frt

Óriási választék az összes **Schroll-féle** gyártmányokban **Regenhart és Raymann-féle** fehér és színes asztalnemű.

Ritka olcsóságot ajánlunk.

Egy dupla ajour készlet mely áll:

1 drb 12 személyes abrosz	} összesen együtt csak
1 " 6 " " "	
12 " nagy szalvetta "	
12 " dessert "	20 frt.

Egy 6 személy dupla ajouros abrosz 3 frt 75 kr.
6 asztalkendővel minden szíabon

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

BORHEGYI BORVIZ

Forráskezelőség: Barót. Vasútállomás: Ágostonfalva.

Kapható mindenütt.

Főképviselet:

Stern Sándornál Aradon.

Sziklából fakadó természetes ásványvíz

Üdit és gyógyit. 2717

Aradi nyomda részvényársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.